

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
Imenitni: do 30 petih vrst 4 D, do 100 vrst 4 D 50 p, večji inserti
petih vrst 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 1 D;
Popust po dogovoru. — Insertni davek posebej.
Vprašanjem glede insertov naj se priloži znak za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, pritrjeno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopise sprejema le podpisane in sadostno frankovane.
Rekopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji od 4—6 str. po D. 1.50, 8 in več
2 D. V inozemstvu 4—6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:	V Jugoslaviji		V inozemstvu
	v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	Din 240—	Din 240—	Din 360—
6 mesecev	120—	120—	180—
3 mesecev	60—	60—	90—
1 mesec	20—	20—	30—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

K volitvam v Italiji.

Možnost jugoslovenske soudeležbe. —
Zveza z — Nemci?

V enem prejšnjih naših člankov smo razpravljali o položaju, v katerem se nahajajo primorski Jugoslovenci z ozirom na bodočo državnozbornost volitve. Poudarjali smo, da je položaj izredno težaven, da so Jugoslovenci takorekoč že a priori izključeni od samostojnega nastopa pri volitvah in da so teoretično pač možne kombinacije, ki bi jim dale par zastopnikov, praktično pa je stvar zelo negotova. Danes pa se je, hvala Bogu, stvar vendar toliko razjasnila, da lahko beležimo o veliki verjetnosti, da primorski Jugoslovenci ne ostanejo brez parlamentarnega zastopstva.

Primorsko volilno okrožje — italijanski: circoscrizione della Venezia Giulia — obsega vse tri primorske provincije, pulsko, tržaško in videmsko in Zader z 1.715.117 prebivalci (1. decembra 1921.), ima po novem volilnem redu 23 mandatov. Kakor je znano, dobi po novem volilnem redu tista lista, ki doseže vsaj 25 odstotkov vseh v vsej državi oddanih glasov in ima relativno večino nad vsemi tekmujočimi listami, dve tretjini vseh mandatov: od 535 torej 356, dočim se pa ostalih 179 mandatov razdeli proporcionalno med ostale liste po številu njihovih glasov v vsakem volilnem okrožju posebej. Večinska lista dobi torej dve tretjini mandatov tudi v tistih okrožjih, kjer bi ne imela 25 odstotkov vseh glasov in relativne večine, dočim pa manjšinske liste dobe svoje mandate le po razmerju glasov v posameznih okrožjih.

Večinska lista, ki bo seveda fašistovska, dobi potemtakem v primorskem volilnem okrožju 15 mandatov, dočim pa jih za vse ostale liste ostane samo 8. Na teh 8 mandatih bi torej morali imeti primorski Jugoslovenci svoj delež, če jim bo moglo nastop za lastno listo. To pa je, kakor smo poudarjali v že omenjenem prejšnjem dopisu, le tedaj mogoče, če jim pride na pomoč okolnost, da bodo mogli predložiti svojo kandidatsko listo v dveh volilnih okrožjih, ker jim je drugače v zmislu volilnega reda samostojen nastop pri volitvah nemogoč. In danes se kaže ta možnost zelo verjetna.

V fašistovskem »Popolu di Trieste« namreč čitamo, da se je bivši poadiški nemški poslanec Walter z ozirom na udeležbo poadiških Nemcev pri bodočih volitvah izjavil takole:

»Kar se tiče nas, se do danes ni še odločilo nič, ker še ni prišlo do sporazuma med nami! Ne vemo niti, ali bomo sodelovali v volilnem boju ali ne, toda za to poslednjo možnost mislim, da jo je treba izključiti a priori. Glas, da pojdemo v volilni boj združeno s slovenskim življenjem, potrjuje bolj kot naši sklepi pač dejstvo, da je z ozirom na zakonsko določbo, po kateri mora biti vsaka lista predložena vsaj v dveh okrožjih, logična in celo potrebna naša zveza s kako drugo stranko, in ta stranka bi iz lahko razumljivih razlogov mogla biti slovenska stranka.«

Iz razlogov, ki smo jih že navedli, namreč da ni popolnoma izključena možnost samostojnega nemškega nastopa, in drugih, ki so z nemške strani morda razumljivi ali so notranje naravi in bi ne bilo lojalno, če bi jih mi nosili v javnost, je bila kombinacija z Nemci pač mogoča, ali malo verjetna. Ta izjava bivšega poslance Walterja pa kaže, da se v Nemcih z vso resnostjo upošteva taka kombinacija, da jo smatrajo za logično in celo naravnost potrebno.

Vprašanje udeležbe obeh narodnostnih manjšin pri volitvah bi bilo tako rečeno z eno samo potezo in uspeh, če bi se volitve vršile zakonito in brez nasilja, bi bil zagotovljen, namreč tak, kakršen je pač mogoč v danih razmerah: od 8 vsaj 3, v skrajnem slučaju 2 mandata. Ker je, kakor se kaže stvar sedaj, razpoloženje na obeh straneh ugodno za tako kombinacijo, je več kot verjetno, da tudi pride do nje, če bosta vsaj sedaj pri nas v Primorju zmogla trezen razum in iskrena ljubezen do naroda nad strankarsko zagrizenostjo. Nazori, mnjenja in načela si pač morejo nasprotovati, ali v tako življensko važnih vprašanjih, kakor je zastopstvo naroda v državnem zboru, pa mora in mora priti do sporazuma, do edinstva, do strničenega in sklenjenega enotnega nastopa. Kdor bi sedaj hotel hoditi svojo lastno pot in rušiti edinstvo naših volilskih bojnih vrst, pač zasluži, da mu ves jugoslovanski narod vžge na čelo žig narodnega izdajalca!

Upajamo, da razum tistih, ki so se zapisali fašizmu, ne bo izdajalec med našim narodom!

Sporazum z Italijo brez pravne podlage.

To ugotavlja veleugledni holandski list »De Telegraaf«, ki izhaja v Amsterdamu, in je priobčil dne 30. jan. ta-le članek:

Sporazum med Italijo in Jugoslavijo. Kdor ni Italijan, ne bo vriskal od veselja ob italijansko-jugoslovenskem sporazumu, vendar pa smo lahko zadovoljni, da je prišlo do te pogodbe, ne pa do spora z orožjem. Pred vsem sta dva razloga za razmišljanje. Prvič, da je Reka končno vendar ostala italijanska in drugič, da tvori način, po katerem je razrešena usoda tega ozemlja, morda vir novih spopadov. Zgodovina reškega spora je predolga in predobro znana, da bi jo tu ponavljali; zato podajamo le nekatere glavne točke:

V dogovoru z dne 24. aprila 1916 v Londonu, ki je bil sklenjen med Italijo, Anglijo in Francijo, je bil rešen odstop gotovega ozemlja Italiji, toda Reka je ostala hrvaška. V mirovni konferenci je Italija vložila memorandum, v katerem se je zavzemala za odstop Reke, kar je utemeljevala z razlogom, da sta ob času tajnega dogovora tvorila Reka in Hrvatska še del avstro-ogrsko monarhije ter da bi bila Reka kot luka Jugoslavije nevaren tekmeč italijanskega Trsta. Nadaljnji razvoj je znan.

Orlando je zapustil mirovno konferenco, Wilson »se je zakopal« v obrambo svojega stališča, da mora biti Reka baš tako kot Niemensko ozemlje svobodna luka, D. Annunzio pa je zasedel Reko, jo moral zopet zapustiti in rapski dogovor (St. Margeritha) je priznal v členu 4. znova neodvisnost Reke. Ta dogovor je ostal dolgo časa neratificiran; končno pa je prišla po raznih peripetijah ta končna rešitev.

drobnosti o znanem napadu na odvetnika Gadeja. In tu sem izvedel do novico. Seveda sem si prepisal to brzojavko. Lahko jo sami prečitajte.

S tretjo roko je policijski poročnik prijel za list in čisto tole lakonično vst:

Zalostna vest vzbuja tu danes veliko pozornost in sočutje. Lepa gospa Sonja Gade, soproga odvetnika Gadeja, je pri kopanju v Sundu utonila. Gospa Gade je bila sama v kopališču, ko se je zgodila nesreča. Nihče ji ni slišal kričati. Vstopljenka obleka je ležala v kopalni kabini. Ničesar ni, kar bi kazalo na samomor; vendar spravljajo smrt gospe Gadejeve v zvezo z zagonetnim napadom na njenega moža. G. Gade še ni obveščen o katastrofi. On je izven vsake nevarnosti, vendar pa mu sporoče grozno vest na zdravnikov nasvet šele jutri. O atentatorju nima policija še vedno nobenega sledu in vsa afera je še vedno zavita v popolno temo.

To brzojavko je izročil Asbjörn Krag poročniku ter nato odšel. Preje pa se je z njim dogovoril, da se sestane malo pred 6. na kolodvoru.

Krag se je napotil naravnost na policijo, kjer je imel razgovor z načelnikom detektivnega oddelka v Kopenhagenu, s katerim je bil osebno prijatelj. Od nje je dobil vsa potrebna pojasnila o dogodku. Ko je ob 6. sedel v vlak s potrjenimi policijskimi poročniki, mu je povedal še tele podrobnosti:

Pristanišče, mesto z zaledjem in narod tvorijo socialno ekonomsko enoto v tako veliki meri, da ni mogoče iz nje odtrgati kosa brez usodnih posledic. Celotno bi bilo dejstvo, da bi bila polovica reškega prebivalstva italijanskega izvora, bi na tem ničesar ne izpramenilo. Ako bi spričo nenavadnih okoliščin bilo preko polovice prebivalcev Antverpa ali Hamburga nizozemcev, bi to ne tvorilo prav nikakega pravnega razloga, da bi sedaj po stoletjih naenkrat pritegnili ti luki k nizozemskemu ozemlju in tako odrezali od njiju zaledja. Če kje pravo samoodločbo narodov ni na mestu, ni na mestu glede pristanišča. Pomen teh luk, ki so pljuča velikih zaledij, ki mora skozi nje dihati, sega neskončno dalje nego mije ozkega ozemlja, med katerim se skuša ohraniti narodnost. In ako spada Hrvatska politično k tej ali oni državi, je brez vpliva na elementarni princip, da mora veliko pristanišče z ozirom na deželo in zaledje opravljati svojo nalogo in torej v našem primeru biti pod Hrvatsko, t. j. jugoslovensko oblastjo.

Zato je po našem prepričanju ta nova pogodba v nasprotju z enim izmed življenjskih pogojev vsakega območnega naroda, v nasprotju torej s tem, kar se lahko imenuje »mednarodna morala« in zato je v tem primeru kakor tudi pri vsakem drugem sporazumu, ki greši zoper moralo, tudi tu upravičeno vprašanje, ali ima italijansko-jugoslovanski sporazum pravno podlago?

Sicer pa se zdí, da naj s'uzi ta sporazum kot kompromis, čigar glavna prednost bodi, da spravi v ravnotežje razmere ob obali Jadranskega morja.

»Nesreča ali katastrofa se je zgodila popoldne ob 5. Gospa Gadejeva je imela navado, da se je vsak dan ob tem času kopala v kopališču »Bellevue«. Gospa Sonja je bila izborna plavalica in je često plavala daleč ven v Sund. Kopala se je vedno sama. Prav sedaj je bilo nekaj dni v Kopenhagenu zelo mrzlo, voda se je močno ohladila in v kopališču je dohajalo zelo malo gostov. Postrežnica v kopeli je imela vtisk, da je bila gospa Sonja nekoliko preressna, ni pa se ji zdelo še sumljivo, ker si je mislila, da je njeno razpoloženje v zvezi z tačinstvenim atentatom, ki se je zgodil prav prejšnji dan. Sicer ni nastop gospe Sonje vzbudil prav nobene pozornosti. Gospa Gadejeva je kakor navadno naročila frizerko za pol ure kasneje. Frizerka je tudi prišla ob določenem času v kabino, našla je pa v njej samo gospejino obleko. Ker pa se je često dogajalo, da je gospa Gadejeva ostajala delj časa v vodi, se frizerki stvar ni zdel prav nič sumljiva. Zato je mirno čakala nanjo. Ko pa je potekla ura in več, je alarmirala uslužbenke. Mnogo ljudi je bilo na delu, da najdejo gospo Sonjo. Obveščeno je bilo tudi rešilno društvo. Vse iskanje je ostalo brezuspešno. Splošno sodijo, da so gospo Sonjo v vodi prišli krči in da se je tako utopila. Kljub najmarljivejšemu iskanju še doslej niso našli utoplenke.

Ves čas med potjo je bil Asbjörn Krag zelo molčeč. Prepustil je policijskega poročnika inten-

Z obal Dunava.

Slovenec zgradil največji most v srednji Evropi. — »Beseda« in »Prosvjeta«.

Na Dunaju, 4. feb. 1924.

Desetletja je vezal železen most čez Donavo Florisdorf z Dunajem. Razvoj velike industrije v F. je tako množil promet čez ta most, da so začeli misliti že pred petnajstimi leti na nov most v največjem obsegu in po najnovejših izkušnjah tehnike. — Stari most je bil le 6 m širok, imel je le en tramvajski tir, a čezeni je šlo dnevno do 5000 tovornih voz in avtomobilov.

Že 1. 1910. je pričelo ministrstvo za javna dela s predpripravi; imenovalo je pet inženjerjev, a njim na čelo je postavilo inž. Antona Hafnerja, rodem iz Škofje Loke. Brat njegov je menda znani posestnik in trgovec Hafner. Oba brata sta poročila dve sestri, hčeri slovečega dunajskega inženjerja. To imenovanje je bilo dokaz, kakšen ugled je užival že takrat na Dunaju inženjer Hafner, ki je bil takrat nekako 35 let star. — Leta 1912. je bilo že vse pripravljeno: načrti in velike tovarne, ki so prevzele posamične dobave in konstrukcije. Med vojno pa so se pojavljale težkoče, ki so delo čedalje bolj ovirale; šele po dokončani vojni je delo napredovalo in zdaj je most dovršen.

Inž. Hafner je imel v terek v dvorani društva inženjerjev in arhitektov predavanje o gradnji tega mosta, ki se je izvršilo na podlagi velikih in krasnih skopičnih slik. V dvorani so bili razstavljeni tudi vsi načrti. — Poslušalci (okoli 200) so bili skoro sami inženjerji. — Slike in njih tolmačenje so nas poučile o ogromnem delu, ki je bilo tu izvršeno. Videli smo, kako so se postavljali temelji v vodo in kako je most polagoma rastle do dovršenosti. — To je največji in najlepši most v srednji Evropi. Dolg je okoli 1000 m, a širok 12 oziroma 22 m; prvo je notranja širina, kjer morejo h kratu teči dva tramvajska vlaka in vmes trije tovorni avtomobili. — Ob straneh pa sta še po 5 m široka hodnika za pešce in ročne vozičke. — V mostu pa so še postavljene ogromne cevi za vodo vod, plin, pošto, veliko stekleno kablov. Zunanja oblika je zelo lična. — Prvotni proračun je bil 12 milijonov zlatih kron. Koliko je stal, koliko in kakošen material je bil porabljen in razne zanimivosti bodo predmet drugega predavanja. — Gosp. inž. Hafner ima za predavanje lep organ, govori gladko in prijetno; žel je živahno pohvaliti poslušalce in od predsednika v imenu društva.

Zakaj omenjam vse to? V dokaz, kako smo Slovenci pozabili tudi na tem polju znamenitega strokovnjaka, s katerim se ponaša ponosni Dunaj, dočim bi ga domovina živo potrebovala, pa je

iskala strokovnjaka za svoje mostove po vsem svetu, le na svojega slovečega sina se ni spomnila.

»Svetosavska Beseda« je siljajo napolnila luksurijsni Kursalon ob Parkingu. Vsi prostori zasedeni, celo dame so morale med koncertom stati. Došlo je tudi lepo število Cehov, posebno članov Slovenske Besede. Češko poslanstvo in gen. konzulat številno zastopana. Došel je tudi že naš novi poslanik dr. Milojevič, gen. konzul dr. Bojič in večina uradništva. — O programu sem že sporočal. Omenim naj le še, da Pat-tiera (Dalmatince, na operi v Dražd-nah, zdaj gostuje v dun. državnih operi) ni pel, ker je vsled prehlada odpovedal tudi operi. — Zato pa nas je razveselil Zec z veliko arijo iz »Ogniegina«; pel je ruski in dodati je moral še dvojce pesmi. — Živahen ples je trajal do 3. zjutraj. — Bil je to časten večer naše kolonije. Preostanek nekaj milijonov dob »Triglav« in akad. podp. društvo.

Tudi koncert hrv. dr. »Prosvjeta« snoči je v čast društvu in naši koloniji. Dvorana prepolna, vse točke koncerta so stale na višini, kakor doslej še nikoli. — Takega tamburaškega zbora menda res nimate v domovini. Konservatorist g. K. Viškovčič si je postavil za nalogo, da pokaže muzikalnemu Dunaju, kaj vse zmore tudi tamburaški zbor. — Gosp. V. poučuje tudi v Gradišču, kamor se vozi vsak teden. — Živahen ples je sledil koncertu. — Kakor se je odlikovala Svetosavska Beseda po eleganci, tako je bilo tu dovolj pestre demokracije za vsako domoljubno srce. Bil je to živahen jugoslovanski večer v tujini!

Vesti iz Bolgarije.

Kongres socialistične stranke. — Edinstvo demokratičnega bloka v nevarnosti. — Kuga v Varni.

— Sofija, 5. februarja. (Izv.) V nedeljo je sklicala socialnodemokratska stranka kongres, ki je velikega pomena za notranjo politiko Bolgarije in za stranko samo. Kajti vprašanja, ki se bodo obravnavala na tem kongresu, so važna za nadaljnji razvoj dogodkov v narodnem sobranju in v državi vobče. Kongres bo zavzel definitivno stališče napram notranji in zunanji politiki Cankove vlade, osobito pa bo sklepal o udeležbi socialne demokratične stranke pri državni upravi in o pogojih, pod katerimi je stranka pripravljena še nadalje sodelovati z vladno večino. — Parlamentarna skupina demokratičnega bloka je imela v ponedeljek važno sejo, na kateri se je razpravljalo o organizaciji bloka in odstranitvi vseh ovir, ki so se v zadnjem času pojavile na poti k popolnemu sporazumu med vsemi meščanskimi strankami. Stranke, ki so postavile pri volitvah v sobranje skupno listo, so začele

Sven Elvestad:

Dama v borbi z dvema.

Helmersen se je takoj zavedel, da se je zgodilo nekaj posebnega.

»Pripravljene morate biti, da odpotujemo ob 6.« je dejal resno Krag. »Zares je to najstrašnejša in najbolj zagonetna stvar, s katero sem imel kdaj opraviti. Gospa Sonja je mrtva!«

XIX. POGLAVJE.

Modrosvilena ovratnica.

Asbjörn Krag je postal nekoliko nepotrpljiv, ko je videl, kako je policijski poročnik sprejel to poročilo. Krag žal ni nikdar računal v toliki meri s sloveskimi čustvi, da bi se dal od njih zadrževati. Ko se je poročnik ob vesti o smrti gospe Sonje skoraj zgrudil, mu je rekel Krag:

»Dragi prijatelji! Dovolj časa se imate žalovati, saj odhaja vlak šele ob šestih. Dotlej pa morate priti k zavesti, ker sicer odpotujemo sam.«

Hotel je oditi. Poročnik ga je zadrževal. »Povejte mi za Boga, kaj se je zgodilo?« je dejal, »kako ste dobili to strašno obvestilo?«

»Došla je brzojavka iz Kopenhagena?«

»Na Vas?«

»Ne, bil sem ob emi v uredništvu nekega lista, da bi izvedel, je-li so dole natančneje po-

zivnemu razmišljanju in ako je Helmersen semter-tja kaj vprašal, mu je odgovarjal v najkrajših stavkih. Vse je kazalo, da je ta tajstvena stvar detektivna nadvse zanimiva. Kadarkoli se je s kakšnim vprašanjem obrnil na poročnika, je bilo iz tega vprašanja razvidno, da je neprestano mislil na gospo Sonjo in na oba zločinca. Opetovano je s svojimi vprašanji presenetil poročnika. Vsa ta vprašanja so dokazovala, da si je Krag o dogodku že ustvaril čisto določno sliko.

Vprašal ga je med drugim: »Kateri jezik še govori gospa Sonja razuu danščine?«

»Kolikor vem, govori gladko francoski. Najraje je čitala francoske knjige in je bila naročena na francoske časopise. Seveda je govorila tudi ruski, ki je njen materin jezik.«

»Ali ste jo kdaj slišali govoriti ruski?«

»Ne.«

Ta razgovor se je vršil v trenotku, ko je vlak prisopihal do švedske meje. Nato je Asbjörn Krag molčal. Šele ko sta bila že precej daleč na švedskem, je zopet izpregovoril.

Presenetil je policijskega poročnika z nastopnim vprašanjem:

»Ali je bila gospa Sonja izrazita brunetka?«

»Da, bila je črnolaska.«

Skoraj eno uro kasneje je stavlil novo vprašanje:

namreč v parlamentu tekmovali za prvenstvo in če se pravčasno ne posreči odstraniti spornih vprašanj, bo šel demokratičen blok narazen in vlada bo prisiljena demisijsko ali v razpisati nove volitve. V Varo je te dni prispel parnik iz Sirije. Pri medicinskem pregledu so oblasti ugotovile dva slu-

žja kuge. Parnik so takoj izolirali, oba bolna mornarja pa prepeljali v karanteno. Vrhovni medicinski svet je izdal naredbu, s katero je začasno ustavljen vsak promet s okolico Varne, ker se kuga lahko razširi tudi po drugih krajih.

Parlamentarna situacija.

Viharna seja skupščine. — Akcija za opozicijski blok. — Ožje konference na Pašičevem stanovanju.

— Beograd, 6. februarja. (Izv.) V parlamentu so se začeli razvijati živahniji dogodki, ki jih vsa politična javnost spremlja z napetim zanimanjem, kako se bo razpletla nadaljna parlamentarna situacija in kako si bo znala radikalna vlada obvarovati svoj položaj. Proračunska razprava v parlamentu je postala sedaj zelo živahna. Včerajšnja seja narodne skupščine je bila mestoma zelo burna; govor posl. dr. Kumanudija, ki je v daljših izjavah skušal stvarno in utemeljeno kritizirati ekspoze finančnega ministra, je v zbornici in v vrstah opozicije izzval živahno odobravanje, v vladinih vrstah pa mestoma ugovore in vihar. Dr. Kumanudi (dem.) je v svojem govoru nasproti trditvam finančnega ministra konstatiral, da sedanji proračun ni realen in da tudi ni uravnotežen. Dr. Kumanudi je dalje kritiziral postopanje vlade pri transakcijah z orijentskimi železnicami in pri transakcijah z Južno železnico. Njegova izjava je v tem oziru izzvala v radikalnih vrstah velik nemir.

Zadnji dan je opaziti v parlamentu intenzivno delovanje. V radikalnem klubu se živo zanimajo za dva dogodka. Zanimali so se za proces, ki je včeraj končal pri prvem mestnem sodišču proti glavnemu in odgovornemu uredniku »Beogradske Republike« dr. Ikončiću. Ta proces je proti njemu naperil bivši prometni minister dr. Velizar Janković zaradi žaljenja časti potom tiska. Proces za dr. Jankovića ni povoljno končal. Radikalci pa se še vedno zelo živahno zanimajo za obtožbo zemljoradnikov proti dr. Lazi Markoviću. To obtožbo ima Vojta Lazić danes predložiti narodni skupščini.

Ministrski predsednik g. Pašić se še ni po povratku iz Rima pojavil v parlamentu, niti ne v predsedstvu kraljevske vlade. G. Pašić je doma bolan. Zadnje dneve razširjene vesti o demisiji vlade so več ali manj zatemnile politično atmosfero in je lahko pričakovati presemečen. Radikalni poslanski klub smoti razvoj dogodkov v tej zatemnjeni atmosferi z vso pazljivostjo in vodi posebno oprezno taktiko. Računa, da prepreči v narodni skupščini obtožbo proti Markoviću. Pripustil bo samo dr. Markoviću, da poda sam stvarno in pravno utemeljeno izjavo k obtožbi.

Govornice o Pašičevi demisiji še vedno spravljajo nekateri politični krogi v dnevno diskusijo. Kakor je bilo včeraj kratko omenjeno, so te vesti neresnične in nimajo nikake stvarne in dejanske podlage. Tudi v parlamentarno pravno oziru so te vesti popolnoma izmišljene. Za slučaj, da bi bil ministrski predsednik podal svojo demisijo, bi to moral po parlamentarnih predpisih

Narodna skupščina.

Afera o Južni železnici. — Afera o orijentskih železnicah.

— Beograd, 6. februarja. (Izv.) Včerajšnja narodna skupščina je v skoraj tri ure trajajoči proračunski debati razpravljala o Južni železnici in o nakupu orijentskih železnic. Po govoru muslimanskega poslanca dr. Behmena je zelo obširno govoril o državnem proračunu dem. poslanec dr. Kumanudi.

Bivši finančni minister dr. Kumanudi je uvodoma govoril o potrebi finančnega proračuna s finančno tehničnega stališča. Govornik je ugovarjal trditvam finančnega ministra, da je proračun realen in da je v njem doseženo ravnotežje in da ni mogla nobena druga vlada pokazati tako sijajnih finančnih rezultatov kot sedanja. Opozicija govornika finančnega ministra na svoje prejšnje postopanje, ki je kot poslanec in strokovnjak vedno nastopal proti dvajsetim letom. Sedanji proračun ne bo izkazal pravega ravnotežja, ker se bodo morali kriti razni izdatki po naknadnih kreditih in pa iz dispozičnih fondov, ki sedaj znašajo 60 odstotkov več kakor v prejšnjem proračunu.

Govorec o odkupu Južne železnice je naglašal, da mora država za eksploatacijo plačati 6.800.000 zlatih frankov. Za to transakcijo ni vlada dobila nikakega zakonitega pooblaščenja. Kako krije vlada to vsoto v proračunu, je neznano in dohodki železnice ne morejo doseči tega zneska. Te vsote sploh ni v državnem proračunu. (V vrstah opozicije ploskanje in odobravanje, pri radikalnih nemir in ogorčenje.)

Posl. dr. Kumanudi je nato govoril o odkupu orijentskih železnic, ki bi postale leta 1927. popolna last naše države. Za nakup teh železnic ni bilo nikakega pravnega razloga. Govornik je zahteval nato tajno sejo, da bi mogel razkriti vse podrobnosti, kako je vlada nastopala pri odkupu teh železnic. (Radikalni ugovarjali: Javni! Javni!)

javiti predsedstvu narodne skupščine in to zbornici, ki bi potem morala začasno prenehati z razpravami o državnem proračunu, kar se pa do danes ni zgodilo, vsled česar ne obstoja nikaka demisijska. Za včeraj popoldne je bila sklicana seja ministrskega sveta na stanovanje g. Pašića. Ta seja se ni vršila, bila je odložena, ker je imel sejo takrat finančni odbor, kar je zopet povzročilo iznenadenje. Predsednik vlade g. Pašić je sredi sprejela na posvetovanje samo ministre svojega najbližjega in najintimnejšega kroga. Na tej konferenci so bili sredi zunanjih ministrov dr. Ninčić, minister za izenačenje zakonov Marko Trifković in prometni minister dr. Kojić. Razpravljali so važna in zaupljiva vprašanja, o katerih javnost do danes ni poučena. Brezdvomno in točno je edino dejstvo, da g. Pašić ni popolnoma zadovoljen z razmerami v radikalnem klubu, kjer ne vlada splošna soglasnost in tudi ne stroga klubska disciplina, ki jo neobhodno zahteva ministrski predsednik. Njemu ni ljubo, da se iznaša v javnost spor med Rankovićem in dr. Markovićem, ni mu ljubo, da opozicija uporablja ta spor za svoje cilje in ni posebno zadovoljen s postopanjem radikalnih poslancev iz južne Srbije in Vojvodine. Ministrski predsednik Pašić je odločen vzdržati v klubu najstrožjo disciplino in pozvati vsakega poslanca k tej disciplini. Če kak član radikalnega kluba ne soglaša z mnenjem in nazori večine, tedaj mu je dano na svobodo, da izstopi iz kluba oziroma iz stranke.

V klubih opozicije so bila včeraj živahna razpravljanja. V demokratičnem, jugoslovenskem in muslimanskem klubu so se živo zanimali za nadaljni potek posvetovanj o skupnem bloku. Zemljoradniki so še vedno rezervirani. Šefi treh glavnih klubov g. Ljuba Davidović, dr. Korošec in dr. Spaho so včeraj nadaljevali posvetovanja o bloku. V načelu je ideja bloka sprejeta in odobrena, gre samo še za izgotovitev in točno stilizacijo bodočega skupnega delovnega programa, kako se ima parlamentarnim potom strmoglaviti sedanja radikalna vlada. Akcija za ustanovitev bloka so začeli radikalni zelo pazljivo motriti in skušajo s protiakcijo blok preprečiti. Današnja »Pravda« piše o včerajšnjem sestanku načelnikov opozicijskih klubov, da načelniki upajo končati posvetovanja v treh tednih in izgotoviti načrt parlamentarnega programa za skupno opozicijo. Iz krogov opozicije prihaja informacija, da se sporazum v treh točkah: 1.) o nadaljnjem postopanju v parlamentu, 2.) o delu vlade, ki ima izvršiti volitve in 3.) o delu vlade po končnih volitvah.

Govornik je dalje kratko omenjal, kako je vlada skrbila celo vrsto nujno potrebnih kreditov, tako kredite za državne uradnike in upokojence ter invalide. Obsojal je tudi špekulacijo finančnega ministra na borzi, konstatirajoč, da je njegova politika popolnoma zgrešena. Prometni minister dr. Kojić je skušal braniti postopanje vlade v vprašanju odkupa orijentskih železnic. V zbornici je nastal zaradi njegove izjave, da je šla vlada preko pooblaščenja, sprejetega od parlamenta, pravi vihar in trušč. Opozicija je ministru neprestano vsklikala: »Pred sodišče! Kje imate denar?«

Dr. Kumanudi je za tem kratko pojasnil odkup železniške proge Grevgelija — Solun. Ta proga je bila do leta 1914 upravljana od avstrijske privatne družbe, a je po londonski mirovni pogodbi prešla v roke Grške. Pri podpisu solunske konvencije se je šele grški vladi naznanilo, da je ta proga kupljena od družbe za vsoto 20 milijonov.

Burna debata je bila ob 14. končana. Danes ob 9. se nadaljuje proračunska razprava.

— Beograd, 6. februarja. (Izv.) Včerajšnji govor posl. dr. Kumanudija je v parlamentu izzval najboljše diskusije. K dosedanjim težkočam v radikalnem klubu se je pridružil še ta afera. Položaj ministra dr. Kojića je baže oman. To konstatira v daljšem situacijskem poročilu o včerajšnji seji tudi današnja »Politika«, ki pravi, da je izjava prometnega ministra dr. Kojića o odkupu orijentskih železnic izzvala v klubu veliko nezadovoljstvo. Tudi današnje »Vreme« konstatira, da je bila včerajšnja seja ena najzanimivejših in da je pokazala opozicija vso svojo moč, skušajoč obenem zadati prvi udar v parlamentarni borbi sedanji vladi.

INTERVENCIJA INVALIDOV PRI VLADI

— Beograd, 6. februarja. (Izv.) Po končanem kongresu invalidskega združenja, ki je trajal od 3. do 5. t. m., je osrednji odbor skupno z zastopniki slovenskih invalidskih organizacij iz Slovenije, Krušiča in Štefeta, včeraj interveniral pri ministru za socialno politiko glede vseh invalide zadevajajočih vprašanj. Ministru je bila predložena daljša spomenica, ki navaja tri glavna peticija vprašanja. 1. Ureditve vprašanja reduciranih invalidov-državnih uradnikov, ki so bili povodom zadnje redukcije odpušteni iz državne službe. Spomenica zahteva, da se ti invalidi-državni uradniki v smislu invalidskega zakona vrnejo na svoje službeno mesto. 2. Nepravilno postopanje invalidskih komisij. Spomenica navaja dejstva, kako so nepravilno in nepravilno nekatere invalidske komisije določevale invalidno invalidom, ne da bi jih bile pregledale. Pri navedbi konkretnih dejstev je bil minister za socialno politiko presenečen ter je obljubil takojšnjo preiskavo in remeduro. 3. Spomenica zahteva ustanavljanje invalidskih gospodarskih združenj. Potom združništva naj vlada podpre obrtne in druge gospodarske ustanove, katere vodijo invalidi. Minister za socialno politiko je obljubil svojo podporo v ministrskem svetu.

Zastopniki slovenskih invalidov so včeraj obiskali tudi parlament, med drugim so posetili predsednika demokratskega kluba Ljubo Davidovića in demokratskega poslanca Agatonovića.

PROCES JANKOVIĆ-IKONIČ.

— Beograd, 6. februarja. (Izv.) V parlamentarnih in političnih krogih so spremljali z velikim zanimanjem proces bivšega prometnega ministra dr. Velizar Jankovića proti glavnemu in odgovornemu uredniku »Beogradske Republike« dr. Ikončiću zaradi žaljenja časti in obrekovanja potom tiska. Dr. Ikončić je v svojem listu očital bivšemu prometnemu ministru razne manipulacije, očital mu je milijone, ki si jih je pridobil z raznimi transakcijami itd. V parlamentarnih krogih je bila včeraj živahna diskusija o izidu tega procesa. Sodišče je po tri ure trajajoči razpravi oprostilo dr. Ikončića od vseh točk obtožbe, le glede ene točke je bil Ikončić obsojen na mesec dni zapor. Obtoženec je namreč očital dr. Jankoviću, da je »dobil iz topčiderske ekonomije za sebe brezplačno živila« (mleko, maslo itd.). Dr. Velizar Janković je svoje postopanje znal v formalnih določilih zakona utemeljiti in je moral sodišče obtoženca obsoditi.

Angleška in Rusija.

Kako je sprejel zvezni kongres vest o priznanju — Ruska komisija v Londonu.

— Moskva, 5. febr. (Izv.) Delegati vseruskega kongresa sojetov so doživeli dvojno presenečenje. Ko je bil kongres obveščen o Ljeningovski smrti, je zavladala med vsemi navzočimi globoka žalost, ki se je pa spremenila v nepopisno oduševljenje, ko je brzojav prinesel iz Londona vest, da je Macdonaldova delavska vlada de iure priznala sovjetsko Rusijo. Ta dogodek so sprejeli sojetovi kot izredno važen korak zgodovinskega pomena. Kongres je sprejel nujen predlog predsedstva, v katerem pozdravlja sodelovanje z angleškim narodom. To prijateljstvo in sodelovanje smatrajo sojetovi za svojo prvo nalogo. Splošno prevladuje prepričanje, da pri pogajanjih med obema državama ne bo nikakih zaprek. Kongres je dalje naglašal, da je ruska revolucija ustvarila nove mednarodne odnose, ki jih ni mogoče spraviti v okvir prejšnjih carskih pogojev. Italiji očitali sojetovi omahljivost, od Jugoslavije, Češkoslovaške in Norveške pa pričakujejo, da bodo sledile angleškemu vzgledu. Stališče Francije se ostro obsoja, dočim je predsedstvo kongresa prepričano, da bo tudi vprašanje zblizanja med sovjetsko Rusijo in Ameriko v kratkem povoljno rešeno.

— London, 5. febr. (Izv.) Priznanje sovjetske Rusije je vzbudilo v tukajšnjih političnih krogih pravo senzacijo. Macdonaldova vlada je storila ta korak v popolni zavesti, da gre za interese angleškega naroda in da bo to prva lastavka, ki naj oznanj zboljšanje sedanjih razmer ter konsolidacija v mednarodni politiki. Niso pa vsi krogi mnenja in Macdonald bo imel še mnogo posla, predno se bodo osobito višji krogi sprijaznili s to mislijo. Tekom prihodnjega tedna pričakujejo v Londonu rusko komisijo, ki bo stopila v stike z vlado in finančniki. Gre za dobavo večje količine industrijskih izdelkov, ki jo hoče sovjetska vlada izposlovati po možnosti takol. Angleška dobi za to važne trgovsko-politične koncesije v Rusiji.

VELIKA FILMSKA NESREČA.

— Rim, 5. februarja. (Izv.) Včeraj popoldne je neka filmska družba hotela za film posneti »Quo vadis«. Okoli 20 levov je bilo spuščenih iz zaporov v areno. Neka levinja je skočila preko ograje in se zapodila v 20 v bližini stojalnih statistik. Enega je levinja pograbila in ga je potem na sredi arene popolnoma razmesarila.

Vesti iz Italije.

Odstop poštnega ministra. — Volilno valovanje. — Fašistiški kandidati za Julijsko Krajino, med njimi slovenski fašisti?

— Rim, 5. febr. (Izv.) Minister za pošto in brzojave Di Cesaro je odstopil in Mussolini je njegov odstop sprejel. Sodi se, da je z odstopom ministra Di Cesaro socialna demokracija prešla v opozicijski tabor. Sicer se še govori o nekaki kolaboraciji s fašistovsko stranko, o simpatijah in podpori, ali tek časa zanaša socialna demokracija proč od fašizma in fašistovski listi izjavljajo, da naj se pusti socialna demokracija svobodno pot. Fašisti se trudijo mnogo okoli starega Orlando in De Nicola, da bi se kandidirala, toda najbrže odklonita ponudbo. Na fašistovski listi nočeta kandidirati, opozicije pa tudi ne marata podpirati. Republikanska stranka je izjavila, da se udeležiti volitev z intrinsigeno taktiko in lastno listo.

— Trst, 5. febr. (Izv.) Kandidati fašistovske stranke za Julijsko krajino se določijo te dni. Po številu jih je 15, za manjšino 8. Od 15 mest določijo za Trst 3, za Istro 3, za Zader 1 in za Furlanijo 8. Kandidatje v Trstu bodo Banelli, Giunta in Suvich; za Istro Bihucaglia, Mrach, tretji se še določijo; za Goriško so znani doslej Pisenti, Spezzotti, Ravazzolo in Caprara. Mogoče bo med kandidati za Sviško doli- no kak slovenski fašist.

Zrakoplovna nesreča v Italiji.

— Milan, 6. februarja. (Izv.) Včeraj popoldne sta dva oficirja-pilota trčila s svojimi letaloma v zelo nizki višini. Letali sta se razbili in sta pri padcu oba oficirja ostala mrtva.

Gostilne!

Menze!

Zavodi!

Bolnice!

rabite „Juhana“!

Z malim stroškom pripravite veliko množino izvrstne, redilne, zdrave juhe!

AVSTRIJSKI KANCELAR V BUKAREŠTI.

— Bukarešta, 6. februarja. (Izv.) Kakor poroča Orient-Radio je včeraj sprejel kancelar dr. Seipel zastopnike romunskega tiska ter je izrazil svoje veliko zadovoljstvo nad toplim sprejemom, ki ga mu je priredila romunska javnost. Bogastvo Romunske in nje gospodarski napredek sta nanj napravila najugodnejši vtis. Pogajanja z ministrskim predsednikom Brătianom in zunanjim ministrom Duco ugodno napredujejo.

ANATOLE FRANCE NEVARNO OBOLEL.

— Pariz, 5. februarja. (Izv.) Kakor javlja Havas, je zdravstveno stanje Anatole France vznemirljivo.

RAZPUST RUSKE SOC. DEM. STRANKE.

— Moskva, 5. februarja. (Izv.) Po poročilu ruske brzojavne agencije iz Harkova je tam zborujoči kongres menjševikov sklenil razpust ukrajinske organizacije ruske socialno demokratske delavske stranke ter ni priznal pooblaštil zastopnikov te organizacije na kongresu. Sprejet je bil dalje predlog, da se ima na kongresu rusko - socialnodemokratske stranke sporazumno s centralnim odborom predlagati razpust ruske

VELIK NAVAL TUJIH TRGOVCEV V FRANCIJO.

— Pariz, 6. februarja. (Izv.) Francija in trgovskem oziru doživlja pretekle dneve Nemčije. »Journal« javlja iz Bordeauxa: Vino postaja dražje, nemški kupci so pokupili najboljša vina in jih izvozili. Od 1. januarja t. l. je bilo v inozemstvo za 35 milijonov frankov vina izvoženega. — Trgovci Holandci, Angličani, Švicarji in Nemci so nakupili tkanine od vseh tovarn. »Echo de Paris« pravi v članku: »Kakor nekaj v Nemčiji, tako Nemci in Holandci pokupujejo vse, kar ima kaj vrednosti ter blago izvažajo iz Francije. Velike trume tujih trgovcev prihaja dnevno v Francijo. V avtomobilih izvažajo blago proti mejni. V Lyonu je že razprodana vsa svila, v Lilleju bombaževina in v Bordeauxu so kleti prazne. Ta naval tujih trgovcev je edino le povzročil rapidni padec francoskega franka. Trgovci pa lakonično pristavljajo: »Če so prav tovarne postale prazne, mi smo napravili dobre kupčije.«

OBTOŽBA PROTI DR. L. MARKOVIĆU.

— Beograd, 6. februarja. (Izv.) Zemljoradniški predlog na obtožbo poslanca dr. Laze Markovića je do danes popoldne podpisalo 51 poslancev, za podpis je bilo potrebno 50 poslancev. Od demokratov je predlog podpisalo 17 poslancev, zemljoradniki polnoštevno,

Julijska krajina.

— Z Goriškega. »Goriška Straža« priobčuje preklic, ki so ga jej poslali fašisti, in sicer se preklicujejo vesti: da bodo popravljene meje med Italijo in Jugoslavijo, da se dovoli uporaba slovenščine v prvem ljudskošolskem razredu in da se izda nova uredba glede slovenščine v javnih uradih. Tako so fašisti dosegli, da je pribito tudi v slovenskem listu, kar sicer že tako vsi vemo, da je slovenščina za stalno odpravljena iz šole in uradov. Fašistovska vlada ostane skrajno krivična proti Jugoslovenom kljub rimskemu sporazumu. — Politično društvo »Edinost« za Goriško naznanja, da se hoče udeležiti volilnega boja za parlament pod imenom »Narodne stranke Slovencev in Hrvatov v Italiji«. Zeli pa edinstvenega nastopa in poišče zato stikov z vsemi političnimi slovenskimi organizacijami v Italiji. Zbor zaupnikov je sklican na dan 11. februarja. — Občinske volitve v Gorici bodo dne 17. t. m. Kaj store Slovenci, se določijo na sklicanem sestanku v prostoriš tainstva političnega društva. — Zvezni odlok za odpust iz službe na sodnihih so dobili v Gorici sodni pisarniški uradniki: Čuk, Čargo, Trampuž, Turel, Lutman, Budin, Rijavec, Primožič, Vrtovec, Viler in Ruzzier. S par izjemami sami Slovenci, vsi pa izvršni uradniki. Ako odpadejo ti, se razvije strašna zmešnjava pri sodnih uradih.

Politične vesti.

— Iz načelstva NNS. Snoči se je vršila v pisarni dr. Ravnharja seja načelstva narodno-napredne stranke. Navzočih je bilo 12 odbornikov. Sklenilo se je, da se prične s strankino organizacijo v Ljubljani. Organizacijsko delo se je poverilo g. Škulju za dvorski okraj, g. dr. Romanu Ravnharju za okoliško magistrata, g. Drolu za Poljane, gg. Herbstu, Petriču in Minkušu za Spod. Šiško. Na seji se je govorilo tudi o potrebi, da se preskrbe primerna gmotna sredstva za izvedbo organizacije.

— Radič obel na Dunaju. Z Dunaja nam poročajo: Stjepan Radič je obel in leži že več dni v postelji. Ne sprejema nobenih posetov. Pri njem sta bila edino poslanca dr. Maček, podpredsednik Hrvatske seljačke republike kanske stranke in dr. M. Dežman, glavni urednik zagrebskega »Obzora«.

— Seja saveza državnih uradnikov in uslužbencev. V ponedeljek 4. t. m. se je v Beogradu vršila seja centralne uprave saveza državnih uradnikov in uslužbencev, na kateri se je razpravljalo o memorandumu, ki se predloži vladi in narodni skupščini in kjer se zahteva izvršitev predlogov novosadskega kongresa. Sea je nato razpravljala o gradbeni akciji uradniških stanovanjskih hiš. Tudi se je izrekla proti nepravilni redukciji ter bo opozorila vlado in narodno skupščino na krivice, ki so se doslej izvršile na njen račun. Reducirali so na primer državne uradnike s polno kvalifikacijo in tudi take, ki so se med vojno odlikovali z visokimi državnimi odlikovanji. Na drugi strani pa so se obdržali uradniki brez kvalifikacije in z dvomljivo moralno prošlostjo. Bivša Avstrija je imela 729.000 uradnikov, naša država uslužbuje 130.000 uradnikov, od teh 30 tisoč iz predvojnne Srbije. Tako smo povečali svoje državno uradništvo za 100 tisoč uradnikov ali za osmino, kar približno odgovarja številu povečanega prebivalstva. Širša redukcija je neosnovana in popolnoma nemogoča. Razne kategorije državnih uslužbencev bo treba v kratkem povečati. Tako učitelstva in oficirjev potrebujemo še 3000, da popolnimo svoj kader. Ko uredimo prometne zveze, bomo rabili nove železničarje in poštare. Redukcija naj se omeji na minimalno in logično mero. Sedanji administrativni aparat v državi zahteva veliko uradniško število in dokler se ta aparat ne poenostavi, ne moremo misliti na večjo redukcijo. Nato so sklenili ustanoviti v okviru saveza združenje za gradnjo uradniških stanovanj, katero bo savez podpiral z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Zdi se, da se ti združenji priključijo tudi še obstoječa združenja za gradnjo uradniških stanovanj. Memorandum vladi in narodni skupščini ugotavlja najprej, da se z novim uradniškim zakonom ni ugodilo upravičenim zahtevam državnega uradništva, ker se je prepustilo vladi sami, da regulira višino draginskih doklad. Državni uradniki in umirovljenci pa brez ozira na to še do danes niso prejeli službenih prejemkov, kakor jih določa finančna stran uradniškega zakona, veljavna s 1. oktobrom 1923. Od 1. januarja 1924 prejemajo samo malenkostne prejemke, ki pa ne zadostujejo. Uvažujoč težaven položaj države so državni uradniki na kongresu v Novem Sadu 26. in 27. decembra prošlega leta postavili sledeče minimalne zahteve: 1.) dvojne draginske doklade umirovljenem in umirovlenkam, 2.) da se začeni s 1. oktobrom 1923 izplačevanje državnim uradnikom in uslužbencem poleg novih plač stare draginske doklade z dodatkom, da se oženim uradnikom računa polno osebno doklado, uslužbencem 4. in 5. kategorije pa da se izplačuje stano-

vanjska doklada kakor uradnikom. V nadaljnjih izjavah zahteva memorandum, da se postavka 3 milijard, ki se nahaja v proračunu za leto 1924.—1925., pomnoži za malenkostno vsoto 350 milijonov dinarjev (150 milijonov za umirovljenice in 200 milijonov za aktivne državne uradnike), s čimer bi vlada zadovoljila sedanjim potrebam državnega uradništva. Memorandum odda savez prihodnje dni vladni in narodni skupščini.

— **Članek prof. dr. Zolgerja o sporazumu z Italijo.** V Beogradu je članek univ. prof. dr. Zolgerja, priobčen dne 1. februarja v ljubljanskem »Slovenecu« v obliki intervjuja vzbudil precejšnjo pozornost. Današnja »Samouprava« polemizira proti članku in pravi: »Prepričani smo, da je ta razgovor samo fantazija »Slovenca«, ne pa izjava profesorja ljubljanske univerze.«

— **Zastoj v italijansko-ruskem razmerju.** V poslednjem času se je bilo razvilo med Rusijo in Italijo prav odkritorsko razmerje. Mussolini je opetovano naglasil pripravljenost Italije, da de jure prizna sovjetsko vladno in da na ta način vpelje Rusijo v Evropo. Po drugi strani je seveda s pristno italško sebičnostjo tirjal od Rusije protivrtnost ter stislj na trgovinsko pogodbo, ki naj Italiji dovoli v južni Rusiji dalekosežne ugodnosti. Govoril je o donskih rudokopih ter o posebnih plovnih zvezah med črnomořskimi in italijanskimi pristanišči. Rusija se je začetkom delala, kakor da ne zna ceniti dalekosežnosti gospodarskih žrtev, ki jih zahteva Italija za formalni akt priznanja ter kar odposlala svoje delegate v mešano komisijo, da v Rimu sestavi novo rusko-italijansko pogodbo. Par dni pred priznanjem Rusije od strani Anglije je ta komisija zaključila svoja dela. Italijanski tisk in še prej italijansko zunanje ministrstvo je pričakovalo, da Rusija takoj podpiše novo trgovinsko pogodbo. Zgodilo pa se je obratno. Sedaj, ko je Rusija priznana od Anglije, ne potrebuje več priznanja od strani Italije, ki bi ga morala drago odkupiti. Zato izjavlja nepričakovano, da podpiše italijansko-rusko trgovinsko pogodbo šele po podrobnem študiju. Rimski politični krogi so nad to rusko taktiko ogorčeni, vendar zaenkrat molče, da vidijo, kaj stori ruska vlada.

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Sreda, 6. februarja: Beneški trgovci. Red E. Petek, 8. februarja: Tri maske. Smesne prelize. Priljudni komisar. Premijera. — Izven.

Sobota, 9. februarja: Othello. Red C. Nedelja, 10. februarja: Ob 3. popoldne: Močnogi prstan. Zri znanih cenah. — Ob 8. zvečer: Hamlet. Izven.

Opera.

Začetek ob 8. zvečer.

Sreda, 6. februarja: Tosca. Red C. Četrtek, 7. februarja: Aida. Red B. Petek, 8. februarja: Suzanna talnost. Mozart in Salleri. Zanečatenel. Red F. Sobota, 9. februarja: Koncert Pavla Holodkova, prvega baritonista moskovske opere. Izven.

Nedelja, 10. februarja: Nižava. Izven.

— **Sentjakovski gledališki oder v Ljubljani.** V nedeljo dne 10. februarja »Vražji Rud«. — **Sentjakovski gledališki oder v Ljubljani** ponovi v nedeljo dne 10. februarja izborni veseloigro »Vražji Rud«. Izra ima silno komične zapletitve, tako da je bila dvorana obkrajnata nabito polna. Posetite predstavo. Predprodaja vstopnic v kavarni Zlatozrak na Starem trgu.

— **Sentjakovski oder v Ljubljani.** — (»Vražji Rud«) Sentjakovski oder je poskrbel, da zdaj v veseljem predpustnem času postreže smeha in dobre volje željni publiki s takšno burko, ki vžiga na dvorani in drži, drži tako, da je bila že dvakrat (pri premijeri v petek in pri reprizi v nedeljo zvečer) razprodana. Pa menda parkrat še bo, ker ga njen glas med občinstvom tudi izven ožjega sentjakovskega revirja, da je »za počit« — no tisto ravno ne, ker bi bilo prehudu, ampak izkrohtaš se pa vendar, da ti odleže. Burka je, burka seveda s vsem verjetnim in neverjetnim značilnostmi, vendar ne brez satiričnega zrna. Poedini dovopi pa so dobro pogodeni, zapletkov in komičnih situacij zapored mrgoli, ampak ti-le tipki, ki se gnetejo po ozkem odru, niso napačno niti preveč karikirani, in smeh, ki ga vzbujajo, mora tujam biti skoro sočuten. Burka je po zunanjem okviru starejšega izvora, pa zato nič manj učinkovita, in v podrobnostih, kjer šiba klečepazenje in malomeščansko puhlo sočutnost prav skoleča, tudi danes, oziroma, ni manj kakor svoje dni. Skratka Sentjakovski oder ni oporekal, da jo je izbral za »bombo« letošnjega predpusta, po ceni mu pride, ker ni izbirna v revizijah, moči so pa tudi zato. Za nas je zanimiva s te strani, da se z njo pričenja polagoma uveljavljati mladi naraščaj, ki ga imajo Sentjakovčani letos prav obilo. Zrežiral je stvar g. Škerl in je seveda v celotni uspeh vključen po sibi njegov uspeh. Ampak v notranji režijiški stvari je ob nastopu novih moči imel dobro oporo v glavnih vlogah, ki so jih igrali dosedanj Sentjakovski znanci: predvsem je »Vražji Rud« dobil tolmača v g. Karusa, ki se v takih vlogah

kreta, razburja, hudoje in kesa sigurno; pa za njim še rdečeno sluga g. Podreberška, ki je vedno razpolozen in prid dobri volji sentjakovski publiki. O. Blažič je bil živahen mladi, skoro premil baron. O. Brihta dostojen ministerjalni svetnik; Ostale moške vloge v rokah g. Kralja Jagmina, seljaka, Morela kot prilično hudo pogodenih uradnikov in g. Bratovža kot gostilničarja so za prvi nastop docela ustrezale. G. Krančev Langer pa je bil uprav izborni pogoden po igri in maski. Med ženskimi vlogami sta gđ. Petričeva kot Marjancina in Mihaelova kot mlada baronica ugajali docela, dočim je ostalim mladim damskim močem gđ. Jerajevi, Vovkovi, Viherjevi in Gabričičevi z ozirom na manjše njihove vloge izreči priznanje v okviru splošnega uspeha. — Pomanjkljivosti je treba navesti, ker se pri reprizi niso izboljšale: paziti je treba na razsvetljavo, da ne bo v kancliji, ki je vseeno malo prepomankljiva, bel dan, zdaj za okni pa temna polnoč ob pol 10! Mladje moči, ki prvi nastopajo je treba nadzorovati v maskiranju, pretravanja v karikiranju ni dopustiti, ker je burka sama dovolj »slagarska«, bolje je, da se pazi na sam tekst, ki pri pojedinih tuštantih kaže zaostanke. Vse v vsem: sentjakovskemu odru želimo še parkrat razprodano dvorano, smeja želimo pa svetujemo, da si burko ogledajo. Večera jim ne bo žal.

— **Jubilej opernega dirigenta Biničkega.** Snodi se bile zaključene v starem narodnem gledališču tridesetne slovesnosti, ki jih je priredil beogradski umetniški in glasbeni svet opernemu dirigentu in glasbeniku Stasi Biničkemu povodom njegove 25 letnice umetniškega delovanja. Operni pevec Rijevec je med navdušenim ploskom in viharimi ovacijami zapel Biničkovo skladbo »Krvnjica« (besedilo pok. Al. Šantič) Operni dirigent Brezovšek, ki vživa med beogradskim glasbenim svetom splošne simpatije, je kot pevovodja z akademskim pevskim duštvom »Obilič« zapel tudi več skladb Biničkovo. Prireditev je bila posvečena tudi spominu na pok. pesnika Aleksa Šantiča.

— **Sprememba dramskega repertoarja.** Ker je za jutri napovedana predstava »Hamleta« iz tehničnih ozirov nemogoča in, da bi ne ostali abonenti reda A ta teden brez predstave, se igra v četrtek, dne 7. tm. »Beneški trgovci« za red A. Sheyločka igra g. Ljubič.

— **Baletni zbor Narodnega gledališča v Zagrebu** je znan širom Jugoslavije, kjer prireja v raznih mestih svoja gostovanja in to z največjim uspehom. Pravkar gostuje ta baletni zbor v Beogradu. Novem Sadu, Osijeku in Sarajevu. Kot zaključek te svoje turnee priredi gostovanje tudi v Ljubljani, kjer nastopi v Narodnem gledališču v torek, dne 12. tm. Baletni zbor stoji pod umetniškim vodstvom družine Promanove ter sta ravno Margareta in Max Froman najodličnejša plesalca. Baletni zbor nastopa le v prvovrstnih točkah ter izvaja tudi enodejanske baletne v najlepših toaletah. Gostovanje se vrši kot izven predstava ter sprejema naročila za sedeže dnevnega blaginja v opernem gledališču. Natančnejši vspeod objavimo jutri.

— **Baletna šola za otroke.** Šola za izobrazbo ritma in plesa za otroke. Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani otvori baletno šolo za otroke in sicer iz razloga, ker rabi pri nekaterih predstavah ples otrok, deloma pa, da si vzgoji potrebni in sposobni naraščaj za operni balet. Šola bode vodil priznani strokovnjak, baletni mojster Narodnega gledališča g. Aleksander Trobiš, ter bo v njej poučeval vse od potrebnega ritmičnega začetka in priprave plesa do popolne izobrazbe za oder. Starši, ki dovolijo svojim otrokom (starost 7—9 let) vstop v to baletno šolo naj se zglase med 11. in 16. februarjem popoldne med 4. in 5. uro pri baletnem mojstru v dramskem gledališču. S seboj naj pripeljejo tudi otroke, od katerih žele, da bi bili sprejeti v baletno šolo. Baletna šola bo pod strogim nadzorstvom gledališke uprave ter se začne začetkom marca. Učne odnose vadbene ure bodo v popoldanskem času. Pouk je brezplačen proti obvezni eventualnega sodelovanja v Narodnem gledališču v Ljubljani.

— **Slovesni zagrebški balet,** kojemu na čelu stoji slavna plesalca Margerita in Maks Proman, gostuje v Narodnem gledališču ljubljanskem v torek, dne 12. tm. Natančnejši vspeod objavimo prihodnje dni, vstopnice za ta baletni večer so že v razprodaji pri dnevni blaginji.

— **Ob mrtvaškem odru Alekse Šantiča.** Ves Mostar globoko žaluje za svojim velikim pesnikom. Vse zabave in prireditve so bile odpovedane. Ulične svetilke so bile ovite z žalno kopreno. Po mestu so visele črne zastave. Truplo pokojnika je bilo položeno v »Srpskem domu« na mrtvaški oder. Sokoli in skavti so imeli častno stražo. Nad glavo pokojnika je bil položen venec kralja Aleksandra z napisom: »Aleksi Šantiču — Aleksander I.« Okoli krste je bilo položenih okoli 80 venecov. Pogreb je bil sijajen. Zastopana so bila vsa mostarska, sarajevska in deloma dubrovniška društva.

— **Gospod intendant.** Na nekem dvornem gledališču so igrali »Hamleta«. Predstava je bila dobra in zanimanje tem večje, kjer je imela vlogo Ofelije nova igralka. Proti koncu igre pride v svojo ložo gosp. intendant, ravno k prizoru, ko nastopa blazneta Ofelija s poljskimi cvetkami v naročju. Komaj izgine Ofelija s pozornice, plane v njeno garderobo gospod intendant z vidnimi znaki razburjenja in zaječi nad njo: »Za božjo voljo gospa, kaj ste pa naredili? Kako ste se pa vedli pravkar?« Ho-dil ste, kakor bi se vam v glavi vrtele, razmršeni lasje so vam razpleteni mahali okrog glave, govorili ste tako sami zase kakor v sanjah — sploh ves vaš nastop! Kakor prismojena ženska. Prav res, zdelo se mi je, da ste nenadoma poblašile!

Knjževnost.

— **Prosper Merimée: Verne deše v vrtah.** Prevel Mirko Pretnar. »Splošna knjižnica« št. 17. V Ljubljani 1923. Natisnita in založila Zvezna tiskarna in knjigarna. Cena broš. Din 9. vez. D 14. S pričujočim zvezkom »Splošne knjižnice« je dobila slovenska prevodna literatura zopet delo, ki bo ugajalo vsem krogom bralcev, najpriprostejšim, pa tudi najbolj razvijenim. Saj pa ima Merimée kot pripovednik toliko vrline, da je res vreden branja. Beseda mu teče čisto in izklesano, v dejanju vlada vedno potrebna napetost in tista stroga, umetniško dovršena umerjenost, ki priča o resničnem mojstru. Značaji so postavljeni in razporejeni z veliko spretnostjo in risani s tako natančnostjo, da jih človek ne izgubi iz lepa iz spomina. Poleg tega je upravljal pričujoči novelli toliko prestrega kolorita, da se zdi človeku, kakor da gleda v razkošnih barvah tonečo pokrajino pred seboj. Tudi ironija in sarkazem prideta na svoj račun. Sloventelj je skušali podati delo v takem prevodu, ki ne žali izvirnika. Zato je delo tudi v slovenskem jeziku lepo in prijetno čitljivo.

— **Joško Jurčič. Spisi. II. zvezek.** Uredil dr. Ivan Grafenauer. 1923. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena brošuri 20 Din, vez. 30 Din. Zopet smo za odločen korak bližje koncu Grafenauerjeve izdaje našega klasičnega Jurčiča. Se en zvezek in pred nami bo ležala celotna izdaja Jurčiča, še Rokovnjačev manjka in končano bo delo, ki je res prava kulturna potreba vsakega Slovenca. Drugi zvezek prinaša sledeče povesti: Jurij Kobla, Tihotapec Vrbani Smukova ženitev, Klosterski žolnir, Grad Rojnice in Golida. Kolikor naslovov, toliko znamenitosti. Kobla obravnava snov iz naše protestantske dobe, Tihotapec nas spominja polpreteklih dni in njega živahno dejanje je povest splošno pridobilo. O tej popularnosti priča dvakratna dramatizacija tega dela, Steržaleva in Balukova. Ljudje povsod to povest radi bere in to igrati radi gledajo. — Kdor se hoče nasmejati, naj čita Vrbani Smukova ženitev. Klosterski žolnir nas zanesa nazaj v romantične čase in romantične dogodke, kot so jih ljubili naši očetje in matere in jim še danes mladina ni nenaklonjena. Isto velja o povesti Grad Rojnice. — Kar pa knjigo posebno priporoča, so ustne, izbrisne in strokovnjaške opomne izdajatelja koncem zvezka. Iz teh opomin izvem, kako in kdaj je nastala vsaka teh del v katerem življenjskem položaju je Jurčič napisal dotično povest, kje je našel vzore in modele za posamezne nastopajoče osebe, kakšno je zgodovinsko ozadje, na katerega se je Jurčič naslanjal. Skratka ves aparat, ki ga zahteva historično-kritična izdaja nam je podal Grafenauer koncem knjige. Težja mesta razloži prav poljudno in je glede komentarja popolnoma zanesljiv. Zato ne bo slovenske hiše, kjer bi ne našli Jurčičevih zbranih spisov posebno ker bo v dočelnem času izšel še zadnji zvezek v celotni seriji Jurčičevih zbranih spisov.

Nekje morje se posvečevali, kako zamorca bi oprali. Nazadnje pa se je sklenilo, vporabiti — »Zlatorog« — milo. (Nadaljevanje sledi.)

Skolstvo.

— **Sokol Ljubljana II. priredi v soboto dne 9. tm. v dvorani »Kasine« velik ples z maskarado na katerega vabi vse ki ljubijo res pravo in neprisljano zabavo.** Obsežne priprave so v polnem teku. Vstopnice v predprodaji pri br. Milku Krapežu, Jurčičev trg, za člane po Din 10.

— **Sokol v Štepanju vasi** je imel svoj redni občni zbor dne 20. jan. v društveni tovalodnici. Iz poročil društvenih funkcionarjev, ki so bila vsa brez ugovora odobrena, je posneti, da je društvo v preteklem letu napredovalo v vseh ozirih: tovalodnem prosvetnem in gmojem. Društvo pa bi moglo zaznamovati še veliko lepše uspehe, ako bi imelo tako potrebno lastno streho. Pa tudi v tem pogledu je storjen korak naprej: nabavilo si je društvo v preteklem letu za zgradbo doma primerno stavbščo. Pri slučajnostih se je med drugim tudi razpravljalo o načinu dobave potrebnih sredstev za zidavo, določili so se članski prispevki itd. Pri volitvah, ki so se izvršile z vzklikom, se je za bodočo poslovno leto izvolil sledeči odbor: starosta Ivan Bricej, podstarosta Jože Kregar, načelnik Rudolf Žitnik, načelnica Mici Bokavškova, tajnik France Slana, blaginjak Janko Pogačnik, v ostali odbor: dr. France Lokar, Jernej Hlebs ml., Ivan Genussi, Ivan Bruncič, Vinko Anžič, Pepko Kosmač, France in Ladko Rebernik, Franca Babšek; kot namestnika ozi. preglednika pa France Selan, France Zorc, Jože Anžič in Anton Novak. Z zavalov starem odboru za njegovo uspešno delo v preteklem letu ter s pozivom novemu odboru na vztrajno in krepko pomoč in sodelovanje za dosegso sokolskih ciljev je brat starosta zaključil občni zbori — Zdravilo

Glasbeni vestnik.

— **Sporod koncerta,** katerega priredi v Narodnem gledališču v Ljubljani g. Pavel Holotkov, prvi baritonist moskovske opere. 1.) Borovini: Arijna kneza Igorja iz istoimenske opere. 2.) Sokolov: Burja na polju, ruska narodna pesem. 3.) Rahmani-nov: Vse mine, romanca. 4.) Čajkovski: Sedeli smo s teboj. 5.) Grečaninov: Smrt, romanca. 6.) Muserski: Arijna Saklovitega iz opere Kovančina. Odmor. 7.) Čajkovski: Arijna kneza Jereckega iz opere Pikova dama. 8.) Grečaninov: V zaporu, romanca. 9.) Gounod: Molitev Valentina iz opere Faust. 10.) Podgoreški: Eldorado, romanca. 11.) Musorgski: Bolha, pesem Me-fista iz opere Faust. 12.) Leon Cavallo: Prolog iz opere Glumači. Sedeži se dobivajo pri dnevni blaginji.

— **Koncert Pavla Holotkova.** Kakor že javljeno priredi bivši prvi baritonist moskovske opere g. Pavel Holotkov v soboto, dne 9. tm. v opernem gledališču svoj koncert. Začetek koncerta je izjemoma ob pol 9. zvečer. G. Holotkov je bil angažiran štiri leta v velikem gledališču »Zim-na« kot prvi baritonist ter je pel v tej dobi glavne partije v 24 operah ruskega in ostalega svetovnega repertoarja. Holotkov je bil ljubljenc moskovske publike. Po svojem odhodu iz Moskve je bil angažiran podlugo leto na operi v Odesi, kjer so nastopali največji italijanski pevec in igralki. Letu 1920. je odšel v Carigrad, pel na Narodnem pozorišču v Beogradu ter odšel v Italijo, kjer je bil angažiran na kraljevem gledališču v Parmi in na Teatro dal Verme v Milanu. Z največjim uspehom je pel tu »Othello«, »Vilijama Tell« in v drugih operah. Trenutno koncertira v Jugoslaviji od koder se pa pada v angažma na Portugalsko. Vstopnice za ta koncert so že v predprodaji pri gledališki blaginji.

Turistika in sport.

— **Zimska Olimpijada v Chamonix.** Splošna klasifikacija v zimskih olimpijskih igrah, vršičih se v Chamonixu je sledeča: Norveška 134,5 točk, Finska 76,5, Anglija 30. Zdeljene države 29. Švedska 26, Avstrija 25, Švica 24, Francija 19,5, Kanada 11, Češkoslovaška 8,5, Belgija 6 in Italija 1 točko.

Glavna skupščina L. N. P.

V soboto 2. februarja se je vršila v Ljubljani glavna skupščina L. N. P. za leto 1923. Na skupščini, kateri je prisostvoval tudi savezni delegat g. Hofman iz Zagreba, so bili navzoči klubi Hermes, Jadran, Ilirija, Primorje, Lask, Svoboda Slavija, Sloven, Korotan (Kranj) SK, Trbovlje, SK Celje, Atletiki (Celje), SK Soštani, SK Ptuj, Rapid, Svoboda (oba Maribor) in SK Maribor. Skupščino je otvoril ravnatelj Jug in tajnik Betetto, ki sta zagovarjala delo podsavezne uprave odbora. Skupščina je vzela za tem tajnikovo poročilo na znanje s pristavkom, da SK Primorje ne odgovarja za članke, ki so izšli v domačih in tujih časopisih, katere tajništvo poročilo očitno članom SK Primorja. Odstopivšemu odboru je bil nato izrečen absolutni. Po obširni množestovski debati o novem upravnem odboru je bila sestavljena sledeča koalicijska in kompromisna lista: predsednik ravn. Jug, podpr. dr. Košiča, SK Primorje, I. tajnik g. Betetto, (Ilirija) II. tajnik Vondica (Jadr.) blaginjak Zadnek, odborniki Kralj, Cimperman, Zajc, Gosar, dr. Koprivnik, inž. Hrovatin, Planinšek (Maribor) Mahkovec (Celje). S tem je bila glavna skupščina zaključena. Novi upravni odbor pa naj se zave da dolžnosti napram svojim klubom in naj jih v vsakem oziru blagohotno podpira.

— **Lovski jubilej.** V soboto na svečnicu so straziški lovci priredili lovsko zabavo v počaščenje 50 letnice lovstva gospoda E. Kovarčiča iz Strazišča. Sokolski dom kjer se je zabava vršila, je bil prav okusen okrašen. Nad 70 parov srnjakovih rogov in gamsovih roglov, pet malih in nekaj velikih petelinov, lovskih trofej straziških in kranjskih lovcv, je dčilo zabavno dvorano. Med zabavo je član gorenjskih lovcv opozoril navzoče na pomen zabave. Omenil je slavljenceve lovske vrline in hubezen do narave, katere pa je tudi mega ljubila in ga ohranila v lepi starosti 78 let. Zdravega in krepkega. Nato sta prvaka straziških lovcv g. Leo Matjač in šolski vodja g. Rojina, izročila slavljencu sliko in lovski križ. Slavljence se je v lepih besedah zahvalil in predlagal, da vsi navzoči zaključijo »Njega Velikanstvu kralju Aleksandru« kot našemu prvemu lovskemu zaščitniku trikrat »Slava!« Pri zabavi je sviral kvartet domačih godev, straziški pevc pa so zapeli nekaj ljubkih pesmic. Zabava, kjer seveda ni manjkalo plesa, je trajala do ranega jutra. Straziščanke so poskrbele za dobro kapljico in izborna gorka in mrzla jedila. Čisti dobiček prireditve, ki je precej velik, je namenjen »Zelenemu križu«.

Podpirajte obunane slepe in daruite

»Podpornemu društvu slepih«

Pri materi Danila Ilića.

Dne 3. februarja 1915. so bili v Sarajevu radi atentata na Franca Ferdinanda občešni Danilo Ilić, Veljko Čubrilović in Milaha Jovanović. Zjutraj ob 6. so umrli. Tega zgodovinskega dne se spominja v simpatično pisarem sestavku v podlistku »Češkoslovenske Republike« g. Jos. Jirout, ki je lansko leto obiskal mater Danila Ilića.

V nizkem polrazpadlem domu v ulici, ki nosi ime po junaku Iliću, prebiva starka. Ime ulice po mladem srbskem učitelju-razodtorju je edino, kar naznanja spomin na njegov tragičen konec. Starka je črno obležena. Tudi glava ji pokriva črna rupa. 70 let ima, vspognjena je kakor vrba nad potokom. Obraz žolt, raskav, roke žilnate. Danilo, vrli njen sin, je bil njena hubezen, njena nada in njena podpora. Odkar so ji ga usmrtili, ne pozna starka nobene radosti več na svetu, ne toži in tudi ne pričakuje ničesar od sveta. Edina uteha ji je mali dom in v njem Danilova soba.

Jirout pravi: »Žalostno je, da vlada ne izplačuje starki kakke podpore in tako živi zelo ubožno samo s podporami prijateljev in bližnjih, ki so pa tudi skromne«.

Danilova soba je vsa v črno zavita. Na stolu je njegova slika. Fotografija kaže lepega, mladega moža, visokega čela, smelega pogleda. Da, to je on, takega smo si predstavljali. Taki ljudje so sposobni velikih žrtv. S tresočim se glasom govori mati o svojem sinu. Ne obžaluje njegove smrti, ponosa je nani. Tudi ona je oblutila trdo avstrijsko peto, kajti bila je vržena v zapor in šele kasneje izpuščena.

»Odhajamo tesnega srca od žalostne starke. Na ulicah Sarajeva kipi življenje, v naših dušah pa je hladno. Žal nam je uboge starke, žal nam je, da je osvobodila narod nanjo pozabili. Toda to je že usoda tako mnogih borilcev za svobodo... Od nas podprti starki naj služijo kot komentar k spominu na junakega mladčena Ilića in na njegovo v revščini živčo mater, za katero bi se usoda že prav lahko popravila!«

Pravni vestnik.

Dr. Konrad Vodušek:

IZ NAŠE JUSTICE SEDANJOSTI.

Sodne razmere pri nas niso najboljše. Večkrat smo že to neverjetno resnico poudarili in dokazovali z resničnimi podatki. Omenili smo tudi, da je iskati vsaj glavno krivdo v sistemu, ne pa v sodnikih samih, ki imajo menda po večini edino to napako, da eden ne more opravičiti dela za dva. Tudi gmojne njih razmere jih ne morejo navduševati k hitremu ali hitrejšemu delu. Zelo se pritožujejo namreč naši »viri togi-ta«. In verjeti jim moras dobesedno vse te opravilne lamentacije. Saj ti, če se obotavljaš, takol na lico mesta in na prstih eno roko izračunaj, da skoro ne morejo živeti in da komaj dihalo, in zato pač izstopajo iz »službe« v talarju.

V naši justični palači, po naših okrajnih sodiščih tedaj ne vlada posebno veselje do dela in življenja. Ničve naj se temu pravi ne čudi. Čudi naj se rajše dejstvu, da kljub temu še teko vsa ta koleša in koleca naše justice, četudi že malce škripljejo...

Razmere pa se morajo izpremeniti. Tu zavračamo vsak ugovor, da to ni mogoče, da se ono ne da iz Beograda doseči, da so povsod zapahnjena vrata, kjer trkaš in celo — suješ lid.

Vse to priznamo. Pa kljub temu vztrajamo pri trditvi, da se sedanji »status personarum et rerum« mora izpremeniti v najkrajšem času. Do sedaj smo jo vedno dobili po uših, če smo trdili da bi se ta ali oni abus, ta ali ona nerodnost, neverjetnost itd. vendarle dala odpraviti. In trdilo se je na vseh mestih, da ima naša država še neurejene meje, da je polno »zunanih težav«, da se notranjost mora potolažiti še za nekaj časa. Potem pa se hoče vse urediti.

Te in take argumente si pač moral sprejeti in sprejemati s ponižno gesto, češ da nisi informiran, da ne poznaš Beograda itd., da je bilo sve polno predlogov, referatov na pristojnem mestu že davno preloženo. Kjer spet nevdramno sanja.

Toda tako ne gre dalje, ako naj tudi v Sloveniji justice ne pade — pod ničlo. Huda beseda! Vendar opravljena že v tem, da so danes tekoče registrature in sodne pisarne podobne magacinom, kjer se nalagajo sodni akti in kopije cele mase vsehčih, neresenih zadev na debelo. Kdor ne verjame, naj se potruditi sam. In videl bo, da zlasti v doležnostnih zadevah po prvem nareku in odgovoru na tožbo vsak akt — denejo na led ali v klet, kjer naj počaka na svoje daljno usodo mesece, če ne že leta itd.

Edini vzrok tega dolgega recimo prezimovanja sodnih aktov je premajhno število sodnikov, ki kakor rečeno ne znajo kopirati in ne znajo še eden delati za dva, za tri, ki bi bili potrebni. Posledice tega justičnega zastoja so jasne in umilive. Pozna jih že tudi ves svet. In slabi so njih vplivi na splošne razmere. Lahko rečemo, da niso brez vsega pomena tudi na pravno vest, točnost in zavest napram zakonom, ki na takih potih seveda ne morejo do svoje dandanes morda dvakrat potrebne veljave.

Kdor je dolžan in recimo noče plačati, se mora dati spričo današnje morale za mirnim srecem tožiti. Med tem vrli in obrača dolgovano sveto lepo naprej in služi zaslužki z njo gotovo mnoro več nego znašajo in bodo znesli ob plačilu svoj čas obrestil. Upnik ga teži. Izvrši se prvi narek. Tu se zglašijo brez strahu toženec, ki zanika dolž in vložil svoj odgovor na sodnijo. Dotlej gre vse v red. Ko pa je za pravdo vse pripravljeno od obeh strani, pride — gori omenjeni presledek. Pravdni snisi občeje v magacinu razprava se ne more razviti, ker je sodnik ali senat že mesece in mesece naprej preobčeno z delom in drugimi pravami, in tako se sploh ne more razviti.

le-ta razprava, ki pride potem na vrsto Bog ve keda.

Teh dogodkov nihče ne more utajiti. Gre je za vprašanje, kje je korenina krivde na tej zastajajoči ljudskosti, ki je ena najusodnejših povojnih priznanih pri nas v Sloveniji. Neozdravljiva ta bolezen ni. Treba je zdravilca in pravih zdravil. Po našem mnenju bi se dalo ukreniti marsikaj, seveda s potrebno energijo in argumentacijo, kateri se tudi vrhovni izvenljudski pravni sefi ne mogli nič v č ustavljati. Naj se n. pr. zviša kompetenca okrajnih sodišč, naj se pomnoži na deželni in na deželni d. l. krog posameznega sodnika. Valutne razmere bi se korake že davno opravičevale. In kdo ve, če — sprito dobro in hitro delujočih drugih in tretjih instanc — ne kaže sploh odpraviti senatov na prvi stanci, tako da bi sodili mesto njih rečimo znano dobri sodniki posamič. Saj poznamo kaj dobro senato institucijo in delovanje. Več nam ni treba namigavati.

Ta pomoč bi se dala doseči na izrednem načinu kot provizorji, da se izprazni predali in da se pomore do rojstva tistim sodbam, na katere že davno zdihujo čakajo razni obupani — tožniki.

Ali pa naj se kolo naše slovenske justice vrtilo brez vse spremembe! Potem ni daleč čas, da se bodo justične razmere v resnici — izjednatile! Toda izjednatile

v narobe-smislu in namenu. Kajti na našem jugu in njegovi justici je še vse lepše in — hitreje. To dokazuje slasti slučaj, ki se je pripetil pred kratkim. Le povem ga na ves glas! V neki pravdi pri deželni sodnici v Ljubljani se je sklenilo zaslišati pričo po zaprosenem sodišču v — recimo na jugu. To je bilo 1. 1920 ali 1921. Zgodilo se je, da je bila ta priča ondi v resnici zaslišana in sicer dne 21. majnika 1. 1921. Dobro! Ničtemnan pa je dotično zaproseno in lužno sodišče poslalo svoje spise in prične protokole nazaj v Ljubljano prve dni 1. 1924. Menda ni še potklo 14 dni od tega justično-slavnostnega prihoda!

Quid iuris? se vprašuješ. Kaj je s tožnikom? Ali še živi tožnec? Lahko, da sta umrla že oboje. In vendar ljubljanski sodnik, ki je prikanjal in pisaril in zahteval in prošil nazaj te spise iz te države, ni kriv nič mla na tej par-force-justici. Če se pa pomisli, da se dandanes vsakokoli stiki med nami in našim jugom množijo od dne do dne, vsakdo lahko uvidi, da se bodo množile — nehoti — tudi pravde in zaslišavanje priči v raznih kraljih naše prostrane države.

In baš radi tega naj se čim prej popravi in ustvari v celi naši državi kar je potrebno za enotno, hitro in zanesljivo sodstvo ki je eden glavnih temeljev za preprosto zanesljivost, pravno varnost in zaupljivost.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 6. februarja 1924.

Gluhí in brezsrčni.

Neko čudno, neprijetno čustvo obhaaja človeka vedno, kadar prime v roko pero, da se dotakne ene najbolj skelečnih ran na našem narodnem in drž. telesu — uradniške bede. Koliko se je že pisalo in govorilo, koliko protestiralo in prosilo, koliko obetalo in vodilo za nos in vendar smo danes še vedno na isti mrtvi točki, na kateri je uradniško vprašanje zaspalo in na kateri bo kmalu zaspala tudi državna uprava in administracija, če res ne bo od nikoder sile, ki bi spravila te škandalozne razmere s sveta. Čudno je in čim bolj človek razmišlja, tem manj razume, kako je mogoče, da z ene strani vsa poštena jugoslovanska javnost uvideva in zahteva, naj vlada vendar že reši to pereče vprašanje, ki je v bistvu z ozirom na splošen gospodarski položaj, na zunanje posojilo, visoka davčna bremena in druge materijalne činitelje že davno postalo anahronizem, z druge pa je beda in pomanjkanje uradništva dan za dnem večja. Človeku se zdi, da živimo v srednjem veku, ko vladatelji niso imeli za ljudske potrebe absolutno nobenega čuta, ko se je poščica mogotev norčevala iz mnenja in interesov ogromne večine. Drugače si ni mogoče razlagati dejstva, da se vprašanje ureditve uradniških plač uporno zavlačuje in da danes še ni rešeno, daj li 99% javnosti že davno prepričanih, da je to stanje madež in sramota za državo.

Naši gospodarski krogi so na zagrobskem zboru jasno in z vso odločnostjo povedali, da je časa uradniškega trpljenja priklapalo do vrhunca in da je vsako nadaljevalno odlašanje zločin, izvršen nad kulturnim in gospodarskim napredkom. Če govore tako tisti, ki so v prvi vrsti poklicani, da zahtevajo dobro upravo in administracijo, ker potom davčnih bremen zanjo največ žrtvujejo in če jim molče potrjujejo tudi vsi ostali davkoplačevalci (ni menda kmeta, obrtnika ali hišnega posestnika, ki bi se s tem ne strinjal) tedaj je prava zagonetka, da je vse prizadevanje še vedno glas vpijočega v puščavi. Od kmeta, obrtnika in hišnega posestnika do industrija, trgovca in zasebnika, vsi ponavljajo na dan: dajte uradnikom kruha! Kruha pa ni in ker brez njega ni mogoče živeti, čujemo že stvariti nad katerimi se mora zdržati in osupniti še tako zakrknjeno človeško srce. Ponavljati so se začeli slučaj, da prime državni uradnik za samomorilno orožje in v zapusti ženo in kopico nesrečnih dečev. Tako daleč smo prišli, da mora pošten, vester in marljiv uradnik po večletni službi pristopiti v smrt, da se izogne neznošnim razmeram, kamor ga je pahnila brezsrčnost tistih, ki nosijo za to vso moralno odgovornost. To so seveda posamični slučaj in sodobna družba jih pogosto niti ne opazi, toda že to zadostuje za karakteristiko nezdravilnega razmer. Taki pojavi in splošno gnetno stanje uradništva ne more ostati brez posledic. Državna avtoriteta pada, uprava je čedalje slabša, korupcija cvete in mesto da bi se iz povojnega kaosa polagoma bližali normalnemu življenju, se vrtimo v začaranem krogu in živimo v politični atmosferi, ki izključuje vsak resen napredek. Tisti faktoji, od katerih je odvisna uradniška usoda, pa so dosledno gluhi in brezsrčni. Odlašajo, zavlačujejo, izgovarjajo se na vse mogoče načine in tolažijo izstradano uradništvo z obljubami, češ, potrpite, ni še gotova razsvetljava, redukcija še ni končana, denarja ni v blagajni, drugi problemi so važnejši itd. Ta igra traja dalje in menda nima primera v zgodovini kake druge kulturne države.

Toda večno ne more trajati, kajti kakor vse kaže, bo tudi brezprimerne uradniške potrpežljivosti kmalu konec. Vse, kar lahko sledi tej brezsrčnosti in

nepojmovanju uradniških interesov bo zadelo v prvi vrsti državo. In zato menimo, da je treba dati uradniškemu vprašanju široko bazo. Vzhodu gospodarskih krogov naj bi sledili vsi ostali davkoplačevalci, uradniška beda naj bi prišla na dnevni red kot nučna zadeva, čije je povojno rešitev so poklicani igrirati v prvi vrsti tisti, ki plačujejo državno upravo in to so davkoplačevalci. Ti imajo pravico zahtevati od vlade, da pošteno plača svoje uradništvo. Vlada pa nima pravice, da zatise uspeha in se ne ozira na to zahtevo.

— Konferenca generalnih železniških ravateljev. Kakor poročajo iz Beograda, se sestanejo sredi tega meseca v Beogradu vsi generalni železniški direktorji na konferenco, na kateri bodo razpravljali o izboljšanju prometnih razmer. Na tej konferenci se ima sestaviti tudi načrt o vsestranski preureditvi železniškega prometa.

— Razdelitev arhivov bivše Avstro-Ogrske. Začetkom meseca marca se izvrši definitivna razdelitev arhivov bivše avstro-ogrške monarhije. Ministrstvo zunanjih del je imenovalo posebno komisijo, ki odpotuje na Madžarsko, da sprejme vse akte in dokumente, nahajajoče se v arhivih, ki se tičejo krajev, ki so po mirovni pogodbi pripadli naši kraljevini.

— Odlikovanja. Ob priliki sv. Save so bili odlikovani poleg že objavljenih naslednji slovenski prosvetni in kulturni delavci z redom IV. razreda: Dr. Janko Lokar, inšpektor ministrstva prosvete v Beogradu; z redom V. razreda: Ivan Zolner, nadučitelj v Ptuj, okolica; Karel Mavrič, nadučitelj v Gorini Radgoni; Avgust Požega, nadučitelj v Gederovcih; Anton Kosi, ravatelj v Središču; Josip Lasbacher, nadučitelj v Rušah; Aleksander Lunček, nadučitelj v St. Petru in Franjo Šetina, nadučitelj v Prevorju.

— Iz konzularne službe. Kakor nam poročajo iz Trsta, je dosednji konzul g. Rašič imenovan za načelnika v zunanjem ministrstvu v Beogradu. Za njegovega namestnika je imenovan poslaški tajnik pri poslanstvu v Bernu g. Stankovič.

— Priznanje narodnega delovanja za osvobodjenje in ujedinitelj. Parlamentarni odbor za priznanje narodnega delovanja je pod predsedstvom posl. Oraovca na temelju zakona z dne 22. maja 1922 o priznanju in vračunanju službene dobe onih ki so pred zadnjimi vojnimi delovali za osvobodjenje in ujedinitelj priznal Rastu Pustoslavski, glavnemu uredniku Slovenskega Naroda, 20 službenih let.

— Komisija za državne tehnične skulnje. Ing. gradbene direkcije v Ljubljani g. Rudolf Zajec je imenovan za dobo 1924—1926 za člana izpraševalne komisije za državne tehnične skulnje pri ministrstvu javnih del.

— Pomočnik generalnega ravatelja državnih železnic. Za pomočnika generalnega ravatelja državnih železnic je imenovan Evgenij Derocov.

— Spomenik dr. Rašinu v Louni. Na vzpodbudo češkoslovaške narodne demokracije je bilo sklenjeno, da se postavi v lounskem mestnem parku spomenik dr. Rašinu. Spomenik bo 4 metre visok kamniti steber, v katerem bo vdolan relief dr. Rašina z njegovim življenjskim geslom: »Blagor domovine — najvišji zakon«.

— O Woodrowu Wilsonu prinaša »Prager Presse« daljši članek, ki je posnet iz še neobjavljenih memoarjev predsednika Masaryka. V članku opisuje prezident Masaryk svoje zveze s preminolim predsednikom Združenih držav. Simpatično pisani spominski odlomek končuje s temle odstavkom: »Wilson je bil in ostane glavni pobornik moderne demokracije. Že o priliki njegovega prvega boja za guvernersko mesto v New Jersey je poudarjal, da je zaupanje naroda temelj demokracije in pomeni borbi za monarhizem in aristokracijo. Narodi se obnavljajo od spodaj, ne od zgoraj. Monarhija in aristokracija je povsod upropastila in uničevala. To njegovo spoznanje, ki je sočasno glasalo s mojimi, se je obistinilo v svetovni vojni naravnost gradljivo — tri velike monarhije s njihovimi aristokracijami so razpadle pod udarci demokracije.«

— Argentinski konzul v Splitu. Argentinska vlada je imenovala za svojega konzula v Splitu Rikarda Spangenberg, ki prispe te dni v Split.

— Za člana rudarskega odbora pri generalnem rudarskem ravateljstvu je imenovan za tekoče leto dvorni svetnik Vinko Stergar, rudarski glavar v Ljubljani.

— Prepovedan dunajski list. Naša vlada je odgnala poštni deblt dunajskemu večerniku »Der Abend«, ker piše sovražno proti naši državi.

— Dr. Julij Derschatta. Dne 3. t. m. je v Gradcu umrl bivši avstro-ogrski minister, kasnejši predsednik avstrijskega Lloydja dr. Julij Derschatta - Standhelt. Pokolnik je bil voditelj nemških nacionalcev, strupen nasprotnik Slovencev, zlasti pa Slovencev. Igral je svoje dni veliko vlogo v avstrijskem parlamentu. Ko je postal minister, je svoje radikalno mišljenje znatno omilil, zlasti potem, ko je postal predsednik Lloydja v Trstu. Po prevratu se je pogreznil v pozabnost.

— Smrtina kosa. Umrl je v Ljubljani po daljši bolezni g. Jakob Sima, bivši užitenjski predjemnik, v starosti 71 let. Pogreb bo v četrtek 7. t. m. ob 16. z Rimske ceste št. 5. Blag mu spomin!

— Poskribite za razsvetljavo. Pišejo nam: Če bodo naši mestni očetje tako malo skrbeli za razsvetljavo, se bo Ljubljana kmalu pogreznila v nepredno temo. Nekatere ulice so že sedaj tako površno in slabo razsvetljene, da je občinstvo v nevarnosti, da se zaleti v mimoidoče ali pa pogreze v blato in sneg, ki ga imamo v mestu dovolj. Zlasti velja to za okolico sodne palače, da ne govorimo o periferiji mesta n. pr. pod Golovcem, kjer so razmere še slabše. Kandelabri so marsikje pokvarjeni, pilnove svetilke sploh ne gore in tako morajo tavati ljudje v temi. Res je, da so kandelabri tisti hvalječni objekti, nad katerimi pijači prav radi stresajo svoje ogrčenje. Toda mestna občina je poklicana, da skriži za dobro razsvetljavo; tiste, ki imajo predrde glave, da si jih morajo mehčati na kandelabrih, naj pa primerno počne, da je v tivoliskem gozdu dovolj krepkih dreves, kjer si lahko razbijajo glave. Ni pa dopustno in tudi davčna bremena govore za to, da v obljubljenih ulicah ne sme biti tema. Mestna občina ima besedo in od nje upravičeno pričakujemo, da bo odstranila te defekte. V nedeljo zvečer je bila Miklošičeva cesta od Ceste na Južni kolodvor do Dalmatinske ulice popolnoma nerazsvetljena, tu ni gorela niti ena luč.

— Miha Žužamaž ali tovariš Pulemet. Pulemetovič so po najnovejših vesteh iz Ljeningrada nenadoma hudo zboleli. Ponekodna intervencija pri zunanjem ministru jih je tako potrla, da so dobili delirium tremens. Prvi znaki te nevarne bolezni so se poznali že na njihovem poročilu o kravah, ki se pasajo po nekdanji prestolici ruskih carjev in o podganah, ki so uničile vse tramvaje in tračnice. Domneva se sedaj potrjuje. Slomak so v veliki nevarnosti da sploh izgube svoje duševno zdravje. V ruskih umobolnicah ni namreč nobenega koticika, kamor bi jih spravili za prvo silo, dokler jim mestna občina po svojih komunističnih zastopnikih ne izposluje povraka in slerperge na Studencu. V kritični situaciji so se zatekli k »Slovincu« in ga za božjo voljo prosili, naj opozori slovensko javnost na pretečo izgubo. Kajti so dejali na tihem, če Ljubljana izgubi Miho Žužamaž, bo konec njene svetovnega slovesa. Bolzen je treba utemeljiti, sicer ne bo pravne podlage za intervencijo glede nujne vrnitve. In je »Slovincu« uredništvo večer in danes nadej častno rešilo to nalogo. Občinstvo je prepričano, da je delirium tremens prav kar stopil v tretji stadij, torej skrajni čas, da Miho Žužamaž na občinske stroške takoj prepelje v domovino. Kakor čujemo, je že sestavljena posebna komisija za prevoz in restavriranje opevanih mož. »Slovincu« naj drugič dobro premisli, koga pošilja kot posebnega poročevalca po svetu.

— Celjske vesti. Glasbena Matica v Celju je v nedeljo 3. februarja priredila v mali dvorani »Uniona« pevski koncert, na katerem sta nastopila član kr. opere v Ljubljani dr. Aleksander Rigo in profesor Glasbene Matice Janko Ravnik. Koncert je umetniško uspel izborni. Programske točke, katere so bile srečno izbrane, so občinstvu izredno ugajale. — Umrl je na Osnovku dolgoletni poslovodja Gospodarske zveze, podružnice v Celju, g. Josip Vukšinič v 37. letu starosti. — Vzornik cerkvenik. 63letni Fran Guček, cerkvenik v Lipt pri Kozjem, je bil radi raznih deliktov že 14krat kaznovan. Te dni je zopet prejel od okrožnega sodišča v Celju tri mesece ječe, ker je dne 31. avgusta pri Sv. Križu s sekro telesno poškodoval posetnika Centriha, ki je ta pri cerkvi Sv. Križa postavil mize in klopce za vinoto. — Ne-poboljšljiv tat in vlačuga je Fr. Pečovnik. 31letni brezposelni delavec iz Slovenjgradca. V Podgorju je 32. maja 1923 iz zaklenjenega stanovanja Jos. Borovnika pokradel obleko, denar in jestvino ter po izvršeni tatvini pobegnil v Avstrijo. Tam je bil izsleden in izročen našim oblastem. Dobil je 14 mesecev težke ječe.

— Akademski ples v Zagrebu. Po poročju iz Zagreba je smoti ob 9. v veliki dvorani »Musio-Halla« priredilo »Jugoslovensko akademsko podporno društvo« velik in stilen akademski ples, ki je prav odlično uspel. Točno ob 22. sta vstopila v dvorano Nj. Visočanstvi princ Pavle in princesa Olga. Pred palačo Musio-Halla je že od 20. naprej bila zbrana večštevna množica, ki je člana kraljevske rodbine pri vstopu živahno in navdušeno pozdravila.

la. Pri vstopu v dvorano so se udeležniki plesa razdelili v damsko in moško vrsto ter so navdušeno pozdravljali prince Pavla in princeso Olgo, ko sta stopala proti ekstradi. Pozneje sta Nj. Visočanstvi imele cerce. Princeza Olga se je razgovorjajala z odličnimi zagrebškimi damami, princ Pavle pa z uglednimi hrvaškimi politiki, tako z dr. Dušanom Popovićem, Večeslavom Wilderjem, dr. Ivanom Jurišo, baronom Turkovićem in mestnim županom Heinzelom. Princ je dalje sprejel tudi vse zagrebške konzule, oficirski zbor in končno dijaški prireditveni odbor. Ob 1. juntraj sta visoka gosta zapustila dvorano. Akademski ples sta poselila tudi nadškof dr. Bauer in dijaški škof dr. Aksamović.

— O rastlini »soje« poročate, da doslej v Sloveniji ni še nihče sadil te stročnice. Ker razvidim iz poročila, da se nekateriki zanimajo zanjo, sporočam, da sem imel leta 1917, pri St. Petru na Krasu zasa-jeni dve precej veliki njivi s sojem. Bil sem takrat dodajen etapnemu poveljstvu in moj poveljnik je bil istočasno »Anbauoffizier« V. armadnega poveljstva v Postojni. Armadi je takrat huda predla za živila in zato so skušali vse mogoče, pametno in še več ne-umnega, da bi prišli do pridelkov. Kdo je prišel na idejo, naj se nasadi soj, ne vem, lepega dena sem dobil zavitek semena z navodilom, kako naj ga nasadim, in pa povleje, da moram obsejati vse seme. Na razpologo mi je bilo polje ob Pivki pri Radohovi vasi in pa travnik za gradom pri Smihlu. Ob Pivki je bilo staro, zamemajeno deteljišče, katero pa sem bil že pozimi pognojil s krevjo iz etapne kladnice. Grasiška travnika pa nismo enojili, ker ni bilo vozov na razpolago. Ruski ujetniki, s katerimi sem moral delati, so bili sestradani in bolehní, pa smilili so se mi, ker so bili naši ljudje, zato smo kopali le na videz. Navleže temu pa je soj izvrstno uspeval. Nelaž časa ga je moril slak, pozneje pa je stročnica zadušila ves plevel. Stebla so pogrnala do 80 cm, cvetela so tako bujno, da so bila dobesedno pokrita od zemlje do vrha z drobnimi stročjem. Dvzorela je rastlina. Armadno poveljstvo je sicer hotelo porahiti popolnoma vse pridelek za seme, vendar na smo soj nekočkrat poskusili pripraviti za hrano, kolikor smo pač znali. Meni je okus ugajal, tečna, olinata jed je. Ruski naredniki, bančni uradniki iz Varšave, ki jo je kahal vedno popolnoči, je trdil, da je prav izborna. Bil je seveda revež lačen. Zgan in zmlet v kavo ima soj barvo in duh prave kave, da bi ga ne ločil od nje, okusa je seveda drugačnega. Bela kava je izborna, tako so trdile ženske, katerim sem bil dal nekaj zrnja. Koliko semena so pridelali na hektar, ne vem, ker so me tik pred žetvijo poslali z ruski ujetniki pod Tolm kopat zakope za prusko armado. Najbrž ni bilo mnogo, ker so bili Sibirci ponoči boljši delavci kot podnevi in so ga precej naluščili, daj si bilo drobno. Ker sem bil dal tudi nekaterim kmetom na Pivki semena, bi ga najbrže še lahko dobil, če hoče kdo poskusiti in ga nasaditi. Po mojem mnenju bi rastlina pri nas uspevala po vseh toplejših legah in ker od zemlje ne zahteva mnogo, mislim, da bi se splačalo soj saditi za pridelek k kavi, za pijo in za izdelovanje mila.

— Josip Prijatelj, ravatelj meščanske šole v Ormožu.

— Potres v severni Dalmaciji. Kakor poročajo splitski dnevniki se potres v severni Dalmaciji stalno ponavlja. Od potresa je bil zrusen oltar župne cerkve v Tlesnomu in tudi strop je počil na več krajih. Na poljih se je podrla več židov.

— Samomor al'oholika. V Subotici je zasebnik Stjepan Vantuško, znan kot notoričen alkoholik, izvršil nenavaden samomor. V svojem stanovanju je napravil grmado, na katero se je vlezal in jo zažgal. Ko so hiteli na pomoč sosede, so našli od Vantuške samo še kup ožganih kosti in cunj. Vantuško je v zadnjem času kazal znake umobolnosti.

— Aretacija vohunke. Novosidska policija je že dolgo časa zasledovala neko Jožefo Kuludžić ki je bila osumljena zveze z vohonsko organizacijo v Szezedinu. Omenjena je bila v Pančevu prijeta in eskortirana v Subotico. Priznala je, da je med Subotico, Novim Sadom, Szezedinom in Pančevom izvrševala službo kurirke. Nadalje aretacije te množestevne vohunske tolpe slede.

— Rekord v žeparstvu ima brezdomno predkratim v Beogradu prijeli žepar »Janča«, ki je po svojem lastnem zatrdilu izvršil dosedaj 20.000 žepnih tatvin. Svojege poklica se je izučil pri kralju madžarskih žeparjev Pištu Laczu. Slednji je bil intimni prijatelj »Janče« ter ga je izobraževal v izmikavanju tujih listnic. Navzlic temu, da je »Janča« izvršil toliko žeparij ni imel pri aretaciji ni belica pri sebi. V zaporu je zelo nezadovoljen, ker je v samotni celici. Prosil je policijo, da mu preskrbi »družbo«, ker drugače bo umrl od dolgega časa. Policija pa njegovi prošnji ni ustregla.

— Poskušen samomor. V mariborsko bolnico so prepeljali v ponedeljek 4. tm. posetnika in sodarja Karla Cliringerja iz Razvanja, ki se je ustrelil v glavo. Samomor je skušal izvršiti, ker so ga obdolžili tatvine. Zdravniški upajo, da ga ohranijo pri življenju.

— Kuharica Marička. Da ne bo pomoteli Marička je bila nekoč kuharica, sedaj pa ni več. Ne gre ji več izpod rok ta posel. No Marička si je izbrala častivrednejši poklic. Nadzoruje stanovanja in precej temeljito. Ker že večkrat ni razlikovala tuje lastnine od svoje, je imela radi tega prišlo seznaniti se z zaporom. Pa je niso ozdravili. Snoči je Marička Jerin, ki je v ostalem že zelo priletna — ima okoli šest križev za seboj — promenirala malo po Sv. Petra cesti. In se je zgubila v hišo št. 11, kjer stanuje tudi gostilničarka Kronar. Prijeto je dišalo v sobi omejene gostilničarke po slankih. Pa je dobila Marička hudi apetit in je smuknila v sobo ter si hitro privoščila dva slanička Toda nesreča ne miruje. V tem hipu jo je zanesla gostilničarka Marička, ne bodi

v zadregi, je vprašala vljudo: »Gospa, ali je mogoče pri vas dobiti službo?« Gospa K. pa je bila mnenja, da je malo pozno prišla povpraševati za službo — bilo je ura 23. — in je poklicala stražnika. Ko ga je Marička zagledala, je udarila v jok in hitela je za trjevalci, da je nedolžna. Pa je stražnik opazil rep slanička, ki ji je gledal iz žepa. Navzlic obupnim prošnjam je Maričko odgnal na policijo. Med potjo je Marička stražnika titulirala z najnežnejšimi priimki. Od dala so jo na sodišče. Marička je tudi izjavila, da se ji »varkie« ne donadejo...

— Nemornost v Sarajevu. V Sarajevu se redno dogajajo nemorne afere, ki dajejo policiji mnogo opravka. Predvsem ima policija mnogo križa s homoseksualci, katerih v Sarajevu ni malo. Pred kratkim se je prijavil neki 15letni deček, ki je izpovedal, da ga je več ljudi zlorabilo. Nadalje je bila prijeta mladoletna devojka, ki je komaj odložila kratka krila, v družbi z nekim begom. Na policiji je trdila, da jo je slednji zlorabil, kar pa ne odgovarja resnici in je devojka znana prostitutka. — Aretiran je bil tudi neki 30 letni neznanec, ki je skušal posiliti 12 letno v šoli pohajajočo dekle. Kukor je videti, vlada v Sarajevu velika nemornost.

— Policijska kronika. Nepoštena šivilja. Policija je prišla šiviljo Marijo Žimic, ki je odnesla postrežkinji Frančiki Matičić 200 Din in njeni gospodnji Čadež 212 Din. — Anton Korenu, stanujočemu v Mostah, so bile ukradene tri koločki, vredne 200 Din. — Akademiku Rihardu Pečniku je bila v Narodnem domu ukradena zlnska suknja vredna 1000 Din. Ukraden mu je bil tudi 200 Din vreden kloбак. — Restavraciji Matiji Dolničarju na južnem kolodvoru je bilo ukradenih 6 koločki, vrednih 300 Din. — V Sveti Peterski cerkvi sta bila ukradeni dve žarnici, vredni 50 Din. Franu Juvanciču v Dravljah je bil ukraden 700 Din vreden suknjč. — Jugoslovanski Standard Oil Company je bilo tekom zadnjega časa iz Kosterjevega vrta ukradenih 9 koločkov, vrednih 500 Din. — V Ručeslu na Hrvatskem sta bila posestniku Pavlu Madžeriču ukradeni konj in kobilica, vredna 25.000 Din. — V Rušanju je bilo vplomjeno v stanovanje delavcev Stefana Dobovčnik in Josipa Arlič. Odneseno jima je bilo za 1870 Din obleke in perila. Rihardu Rupe iz Ceste pri Kočevju, so bile med vožnjo z vozika ukradene 3 koloče in sicer 2 kuni belci in 1 uhred. Škoda znaša 3250 Din. — Iz blaznice na Studencu je pobegnil 30 letni N. Krušić, rodom iz Stajerske. Oblečen je bil v zavodovo obleko.

— Jadranska banka. Beograd. Ovih dana vodjeni sa pregovori u cilju ostvarenja uže poslovne veze »Jadranske banke« u Beogradu sa »Srpskom Bankom« u Zagrebu. »Hrvat. Slav. Zem. Hipot. Bankom« u Zagrebu i »Podunavskim Trgovackim A. D.« u Beogradu. — Pregovori su zaključeni sa povoljnim rezultatom, koji osigurava »Jadranskoj Banci« potrebna sredstva za uspešan razvitak njenih poslova.

— Koncert. Od nedelje 3. tm. v restavraciji in kavarni Tratinik redno vsaki dan koncert elegantne kapele pod vodstvom primaža Mikšota od 8-11 ure ponoči.

— Najcenejše in najnovije obleke se dobijo s a m o v Selenburgovi ulici št. 3 pri Grigar & Melac.

— Pri žolodčnem katarju, bolečinah jeter in pri kamenu v mehurju pogosto izredno dobro služi grenčina »Franz-Josef«.

— Prodajam 30% ceneje toaletno mila od tvrdke Kiehlhauser, Graz, tako dolgo, dokler zaloga traja. — Uran - Pariumerija, Ljubljana, Mestni trg 11.

KNEZ VOLKONSKI UBIT IZ MASČE-VANJA.

Poročali smo včeraj, da je bil v Petrovaradinu ubit knez Volkonski nečak pokojnega ruskega carja, od stražnika Horvata. Horvat je od začeta takli vsako krivdo in trdil, da je kneza po nesreči ustrelil. Tekom daljnega zaslišavanja pa je Horvat priznal, da je kneza ustrelil iz mačevanja, ker mu je le-ta odpejal lepo devojko. Stražnik je imel pred meseci ljubavne odnose z neko lepo devojko, katero mu je knez Volkonski prevzel. Horvat je v svoji ljubosumnosti prisegel, da se maščuje nad knezom. Priklka se mu je nudila pretekli petek na policiji, kjer se je knez prepričal za dežurnim uradnikom, Horvat je kneza med prepričnim ustrelil. Mala Katica Mičevića iz Novoga Sada, radi katere je bil knez Volkonski priveden na policijo, trdovratno taji da bi imela s knezom intimne odnose. Volkonski je bil pokopan na petrovaradinskem pokopališču.

Kurent pride!

Barila.

Uprava našega lista je prejela za: Citil - Metodovo družbo 100 Din, daroval neimenovani pod geslom: V Zagrebu preveč vrnjenih in za:

Sokola I. 200 Din, darovala odvetniška pisarna g. dr. K. Triller - dr. D. Treco, za zgradbo Sokolskega doma na Taboru v kazenski zadevi Knaflič - Zajc, ter 1000 Din mesto venca pokojnemu g. Antenu Krečiču poklonil na inicijativu g. Fr. Ks. Stareta, odbor bivšega Obrtnega pomožnega društva v Ljubljani, kot njega dolgoletnemu načelniku v isti namen, skupaj 1200 Din.

Srčna hvala!

Pozvedbe.

— Zgubila se je rujava boa na Sv. Petra cesti od šentpeterske cerkve do ljubljanskega mostu. Poštenega najditelja se prosil, da jo proti nagradi odda v trgovini F. in J. Gorjanc, Sv. Petra cesta 29.

Gospodarstvo.

Dr. Drag. Gl. Novaković:

KREDITNA POLITIKA NARODNE
BANKE IN KREDITNA KRIZA.*PRILIKE PO VOJSKI IN VZROKI
KREDITNE KRIZE.

Kriza, katere vlada pri nas od konca vojske, se je koncem preteklega leta povečala. Izgleda, da je sedaj prišla do svoje završne faze in da bo morala počasi popuščati. To ni samo kriza kredita, nego tudi kriza našega celokupnega ekonomskega in finančnega življenja. Ona je posledica dolge vojske in uničevanja vseh ekonomskih dobrin za časa vojske, tako delovne sile, kakor i proizvodov dela. Poleg tega se za časa vojske ali sploh ni delalo ali se je delalo samo za vojsko in za potrebe vojskovanja ter se je pojavil veliki deficit v proizvodih, potrebnih mirnemu življenju. Hkratu je vojska vplivala tudi na moralne lastnosti naroda ter se je tudi tukaj pojavil izvestni deficit in nered.

Delo po vojski od 1. 1919 do sedaj je izgubilo mnogo od svoje intenzivnosti, ker se je svet odvadil dela. Navadil se je na ugodnost in na sabotažo dela ter je tako tudi efekt dela jako majhen. Toda življenje in potrebe so postale mnogo večje. Če večje nego so bile pred vojsko. Povojna deviza je: Čim manj delati in čim boljše živeti, zadovoljiti tudi one potrebe, katere pred vojsko niso obstojale, da niti niso moge v obče obstajati sprčo predvojne mentalitete na deželi in v mestu, mentalitete seljaka in meščana. Nekateri vidijo v teh naraslih življenjskih potrebah kulturni napredek, kar vsekakor ni brez osnove, ali ono kar je glavno, se čisto ne vidi, in to je, da je petletni zastoj v proizvodnji, s katerim je napravljen ogromni deficit, tako v javnem kakor v privatnem življenju treba nadomestiti z jačjim in intenzivnejšim delom in veliko varčnostjo, kajti samo delo brez varčnosti ne more popraviti pustinje, katero je nam povzročila vojska. Med tem so se takoj po vojski pojavile težnje za čim boljše in čim ugodnejše življenje. V ta namen, da se doseže tako ugodnost življenja, se zahteva, da se delo čim boljše plača, ter da se pri tem potroši čim manj časa in čim manj moči. Od tod so prišle dve stvari, katere so naperjene direktno proti intenzivnosti dela in njegovega donosa. Uvedeno je skrajšanje delovnega časa in povečanje dneve za tako skrajšani čas. Razume se, da se je to tako čutilo tudi na proizvodni delu. Manj je bilo proizvodov, a proizvodnja dražja. Na ta način je nastala podražitev življenja, a s podražitvijo življenja je nastopila potreba po čim večjem obtoku novčanice in po čim večjih kapitalih, katerih ni bilo. Pri nas specijalno je to krizo še bolj povečalo državno finansiranje, ki je bilo vedno v deficitu ter se je prvi čas vse državne potrebe pokrivalo z novčanicami, katere je Narodna banka na državni račun izdala do višine 3 milijard dinarjev in z dodatkom za izmenjavo kron 1.275.000.000, skupaj 4.275.000.000 dinarjev.

Živimo se v tej krizi od prvega dneva po koncu vojske. Ne smemo pozabiti, da je država imela veliko naloge, popraviti vse pustinje v zemlji, katere je povzročila vojska in da mi tudi še danes vsj poglavitno delamo na tem popravljanju za račun države ter da je za največji del naše proizvodnje glavni potrošnik samo naša država in da ona še vedno velik del svojih potreb pokriva z naročili v inozemstvu. Proizvodnja za slobodni trg in za izvoz je vedno še omejena. Nakupe, katere vrši država prvič niso dobro plačani; od tega je nastal velik izpad v obratnih sredstvih naše proizvodnje in trgovine, kateri se sedaj poplačuje z likvidacijskim buždetom. Poslednji čas se ti nakupi dosti točno plačujejo, ali likvidacija sama je počasna in dalje traja. Posamezniki so v ta namen, da obnove svoj imetek in svoj dom morali potrošiti i vse svoje prihranke, katerih je v istini le malo bih, ker so bili porabljeni še za časa vojske. Bilo je vsled tega treba posluževati se kredita, katerega ni bilo mogoče tako hitro plačati. Naši zavodi in njihovi komitenti vršči nacionalizacijo industrijskih podjetij v naši zemlji so vložili vanjo vsa svoja slobodna sredstva ter so ostali brez denarja. Po

*) Dasi je tesnost na denarnem trgu za spoznanje popustila proti koncu januarja. Je vendar vprašanje kreditne politike za celo naše gospodarstvo prvredne važnosti. Industrija in obrt za dolgoročne in kratkoročne, trgovina v prvem redu za obratne kredite še vedno išče izhoda. Zadnji čas je vprašanje zadržane kreditne uredbe ter podelske in obrtne banke v ospredju. V takih okoliščinah je gotovo tudi za širo slovensko občinstvo posebno zanimivo čuti izvaljanja in nazore moža, ki kakor gospod dr. D. Novaković stoji na tako odličnem mestu naše denarne organizacije. Na razpravo, ki jo objavimo v prostem prevodu v štirih poglavjih, posebno opozarjamo. Prvotno je izšla v »Novem Životu«, pozneje tudi v beogradskem »Trgovinskem glasniku«.

Dr. F. W.

vojni in v zvezi z obnovo zemlje se je začelo v celi zemlji zidanje, bodisi za fabrike in industrijska podjetja, bodisi za stanovanja. Po nekod se je zgradilo z lastnim kapitalom, po največ in največše pa s kreditom, katerega je bilo v prvem času dosti, ker še ni bil tedaj uporabljen v industriji in trgovini, zakaj polet v trgovini in industriji je stoprav pričel nastajati in potreba kapitala za te stroke še ni bila tako velika.

Kakor se iz prej povedanega vidi, je bilo jako mnogo raznovrstnih poslov, kateri so se vršili deloma z govinovo deloma s kreditom deloma z enim in z drugim. Za razne posle je bilo treba imeti tudi razne vrste kreditov, za kratkoročne posle kratkoročne kredite, a za posle na doge roke dolgoročne kredite.

Pri tem je pri nas zlasti manjkalo dolgoročnih kreditov; zbog tega je veliki del kratkoročnih kreditov odšel v dolgoročne posle za zidanje, instalacije, snovanje, nacionaliziranje itd. Ko se je to zgodilo, se je takoj gospodarsko ravnotežje oslabilo in kriza pohujšala. Prav to je vplivalo tudi na dvigovanje privatnega diskonta (privatne obrestne mere), kateri se je že toliko povečal, da preti udušiti vse ono, kar se je ustvarilo in kar je v glavnem počvalo na kreditu.

Prvi korak v lečitvi krize, ki bi se napravil, bi bilo ustvarjenje potrebnega novca za dolgoročne posle in oslabiljenje kratkoročnega novca iz imobilizacij. Tako bi postali posli likvidni, a to bi neminovno vplivalo na znižanje privatne diskontne mere. Z izdajo novih novčanice bi se to ne moglo doseči, ker novčanice niso kapital, nego samo predstavnik kapitala v kovancem novcu, ki se nahaja zbran na jednem mestu.

Nam so potrebni kapitali mednarodne vrednosti: zlato in srebro; z drugimi besedami, nagomiljeno delo in kapitali, ustvarjeni z delom in prihranki.

—g. Novosadska blagovna borza 5. februarja. Na produktini borzi notralo: Pšenica baška. 2%. 7 vag. 342.50, ječmen baški 65-66 kg. 2 vag. 290-300. 64-65 kg. 1 vag. 290. koruza: bela 1 vag. 307.50, okrogla 1 1/2 vag. 255, stara 1 vag. 260, dupl. kasa 5 vag. 262.50-267.50, sremska 1 vag. 240, sremska dupl. kasa 5 vag. 255-265 banatska Smederevo. dupl. kasa 5 vag. 262.50, fižol, beli baški 1 vag. 685, moka »os« 1 vag. 545. št. »a« 1 vag. 450, »b« 1 vag. 425, »c« 1 vag. 325, »d« 1 vag. 305, otrobi baški, srednji, 1 vag. 200, v jutrenih vrečah 1 vag. 172.50.

—g. Oglasi. Dobava platna. blaga »American«, sukanca in gumbov. Pri oddeljenju za mornarico v Zemunu se vrši 25. februarja t. l. ofertalna licitacija glede dobave 30.000 m belega platna za obleke, 3500 m blaga »American« za podlogo, 2000 ducatov malih gumbov iz medu sidrom, 8000 ducatov malih gumbov iz aluminija in večje količine belega sukanca št. 40. — Dobava cigaretnega papirja. Pri Upravi državnih monopolov v Beogradu se vrši 25. februarja t. l. ofertalna licitacija glede dobave 105.000 kamodov bobin cigaretnega papirja. — Dobava mesa. Pri intendaturi Dravske divljske oblasti v Ljubljani se ima skleniti 12. februarja t. l. ob 11. dopolne direktna pogodba dobave mesa za garnizijo Ljubljana.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Dne 6. februarja, Sprejeto ob 13.

Tečaji so v splošnem nazadovali. Na trgu je bilo dovolj blaga tudi še po borzi. Že od početka zelo slab promet je proti koncu borze popolnoma zaspal. Nekaj več se je trgovalo v izplačilih Trst in Dunaj.

Na efektivnem trgu je bil danes promet prilično živahen. Od bančnih papirjev so bili napravljeni večji zaključki v delnicah Jugobanke in Ljubljanske kreditne banke. Tudi v ostalih papirjih je bil promet dosti živahen, v splošnem pa je bila tendenca slaba.

Ob zaključku notralo: Devize: Curih 14.70-14.80, Pariz 3.90-3.95, London 363.50-365.50, Dunaj 0.11825-0.12025, Praga 244.70-247.70, Trst 370.85-373.85, Newyork 83.90-84.90, Budimpešta 0.3050-0.3350.

Valute: dolar 82.75-83.75, lira 365.50-368.5.

Effekti: 7% Invest. drž. pos. od leta 1921. 65-66, Ljublj. kred. banka 215-225, Prva hrv. šted. 997.50-1000, Slav. banka Zagreb 105-107, Hrv.-slav. zem. hip. banka 89-89.50, Hrv. esk. banka 167, Jugoslav. banka 148-150, Trb. premog. 820-840, Slavonija 204, Guttman 1640-1650, Eksploatacija 130-132.50, Sečera 1565-1570, Vevče 175, Nar. šum. ind. 127.5-130.

INOZEMSKA BORZE.

— Curih, 6. febr. (Izv.) Današnja borza: Beograd 6.75, Berlin 1.34, Amsterdam 215.60, Newyork 574.75, London 24.75, Pariz 26.60, Milan 25.25, Praga 16.76, Bukarešta 2.92, Sofija 4.17, Dunaj 0.00815.

— Trst, 6. febr. Beograd 26.85-26.95, Dunaj 0.0322-0.0324, Praga 66.10-66.30, Pariz 104.90-105.15, London 98-98.20, Newyork 22.70-22.80, Curih 398-400.

— Dunaj, 5. febr. Devize: Beograd 838-842, London 305.000-306.000, Milan 3104-3116, Newyork 70.935-71.155, Pariz 3252-3268, Praga 2053-2063, Curih 12.355-12.405.

Valute: dolar 70.860071 260, dinar 837-843, češka kruna 2030-2046, švic. frank 12.210-12.320, lira 3100-3120, franc. frank 3245-3275.

To in ono.

SOLNČNE PEGE.

Koncem januarja so postale solnčne pege zopet aktualne. Zvezdoslovec Hale na Mount Wilsonu jih je spravil na dnevni red. Že 1. 1912 sta jih opazoval Galle in Fabricius, kar pa je povzročilo mnogo pohujšanja. Je li nauk o »nespremenljivosti nebes« napačen? Rastoci razkol je kazalo takoj udušiti. Vendar pa je jezuit Scheiner iz Ingolstadta potrdil, da je solnce v istini marogasto. Njegov predstolnik pa ga je potolažil: »Prečital sem vsega Aristotela, pa nikjer nisem zasledil solčnih madežev. Bodite uverjeni, da so kriva nedostata stekla ali pa hiše vaših oči. Gallei pa se ni uklonil navzile izreku, ki ga je oblikoval tedaj Jean de Tarde, češ, da je »solnce oko sveta, svetovno oko pa ne more biti vneto ali krmežljivo«. V kratkem pa je bilo treba priznati resničnost peg, a prepričali so se o njih kakovosti. To so baje tuja telesa, ki se šetajo med solncem in nami, premične so ali pa oblaki. Ščasoma pa se ni dalo več tajiti, da so to deli solnca, nekeke vdolbine v vnanjem ovoju in vtlogi ali vrtninasti vzhari.

Naslednji zvezdarji so menili, da so maroge neredne in nepredvidljive. Še celo veliki Laplace je svetoval nekemu začelniku: »Ne nehajte zaradi solčnih peg; to je pojav, ki nima zakonov.«

Na srečo pa se je Schwabe, lekarnar iz Dessaua, tačas jako zanimal za astrofiziko. S trnainim opazovanjem skozi 40 let je dognal, da ni intramerkurijskih premičnic, in ugotovil nek redovitost v pojavljanju peg. Humboldt je sivar obnarodil v »Kosmosu«. Kmalu se je izluščil zakon o periodičnosti solčnih priz. Vsaki 11.13 leta nastopi maksimum: med dvema maksimalnima pa je ena minimalna doba. Višek se hitreje dosega nego »nižek« in ta nesomernost se nahaja v svetlolini krivuljah skoro vseh spremenljivih zvezd.

Solnčne pege, silne jamam in ciklonom, kojih premer presega zemeljskega, so vodikovi vrtinci v spremstvu električnih vrtlogov. Hale je ugotovil po fiziku Zernanu (1908), da se slednja pega sme smatrati za magnet. Belgijec Paul Stroobant (Les Progrès récents de l'astronomie, Bruxelles Hayez 1922) je spoznal polarnost solčnih marog. Ene so enotajne ali unipolarne, druge dvotajne ali bipolarne itd. Tem magnetom pa se občasno v 22 letih polarnost izpreveča, pač zato, ker vrtinci spreminjajo smer svojega kroženja. Zakaj pa? To še ni znano. Ali ta premene vplivajo na zemljo? Doba 11 let po vsej priklji deluje na severni sij ali severno zarjo kakor tudi na magnetične nevihte, kakor je v vremenoslovju znan pomen Brucknerjevega cikla 33 let. Za periodo 22 pa bo treba še pozorne paznje. Za enkrat vemo, da ni Jupiter, ki povzroča izmenjavo polaritete. Hale nadalje meni, da vrtinici vodikovih kosmov in kodrov imajo zgolj stranski, površen pomen. Vrtinici, ki povzročajo magnetizem, so bržkone pod fotosfero ali ognjenim ovojem in neodvisni od smeri vodikovih kocijev ali kosmulj. A podrobnosti izvedemo pozneje. Za nas nestrokovnjake stoji tole: solnce, veliki oživilalec našega vesolja, kaže nov ritem: solnce je najbližja ter edina zvezda, ki nas utegne malce pončiti o biologiji nebrojnih zvezd, ki jih ne vidimo, o žitku in bitku ter o smrti svetov, o njih prepadanju, ki je navzile Aristotelu neizbežno. nk.

STATISTIKA POLJUBOV.

Neki davno umrli londonski advokat je zapustil mogoče pivo točno statistiko poljubov iz svojega zakonskega življenja. Po tej statistiki je točno označil intenzivnost linheznosti za posamezne dobe življenja v zakonu.

V prvem letu zakona po tej statistiki polubi dosežejo največje število in sicer 36.000. Dnevno torej 100 poljubov. V drugem letu se skrči število za polovico, v tretjem letu se zniža ogromno število dnevnih poljubov na deset. Po petih letih sta bila običajna samo dva micer poljub za »dobro jutro« in za »lahko noč«. Ta navada je ostala nekako do 15 leta zakonskega življenja.

Pozneje si je pa ta advokat s svojo ženico samo tu in tam izmenjal poljub.

Čudno se izpreminjajo časi! Kako je z našimi zakoni, nimamo statistike.

TUDI POTREBNO.

Avstrijski cesar Ferdinand v svojih zadnjih letih ni imel posebno smisla za državne posle.

Pri nek važni ministrski seji je bil nepretrgan skozi okno in se cel čas ni zmenil za važna predavanja. Šele ob odmoru se je vzdrnil in rekel skupščini.

Čudno, v zadnjih dveh urah je prevozilo dvor 425 izvoščkov in 180 omnibusov.

LEK ZA KLEPETULJE.

Jusuff je poročnik Culejko. Zdelo se mu je krotka kot golobica. Kmalu se mu je pa pokazala v svoji pravi luči. Postala je prepirljiva, trmoglavla in je vsemu in povsod ugovarjala in hotela gospodariti v celi hiši. Možu je to presedalo in v jezi je večkrat svojo ženo pretepel.

V svoji užaljenosti gre žena k vedečevalcu, svetčniku dervišu, da mu potrozi svoje gorje. Derviš jo posluša in misli si svoje. Žena ga nato prosi za lek, da je mož ne bo več pretepal. Derviš gre za svojo kolibo natoči iz studenca v steklenico vode in pouči ženo:

Čuj me! Tu imaš steklenico svete vode Mohamedove. Vselej, kadar pride mož razjarjen in slabe volje in bi se bilo bati, da te bo pretepal, napravi požirek te svete vode, jo obdrži v ustih, dokler se mož ne pomiri. Dobro pomni, ta voda ti bo čudodelno pomagala in nič več ne boš tepena.

Žena mu plača za vodo dva piatra in gre domov.

Mož se vrne v hišo razjarjen kot navadno. Ali ona se je držala točno dervišev-

vega navodila, stala in gledala molče, v ustih pa grela sveto Mohamedovo vodo. In glej čudo! Mož se je takoj pomiril in odsej zljublil svojo ženo, ki ni kazala več trmoglavosti in blebetavosti. Turški lek je bil to in tudi pri nas bi bil marsikje potreben.

POROČNA PRAZNOVERJA.

Praznoverja je še na svetu več kot preveč, gladi pri važnejših fazah življenja: ob rojstvu, ženitbi, smrti. Posebno pisano praznoverje poznamo pri sklepanju zakonov. Značilno je gladi v tem oziru pri Anglezih.

Na Angleškem znači za nevesto nesreča. Če pred poroko prebira iz molitvenika molitve, ki so potrebne in predpisane pri poroki, poročna obleka ne sme vsebovati nikakih zaponk, vsa mora biti dobro sešita, drugače znači nesrečo. Tudi zelena barva pri poročnih oblikah vsebuje pretečo nesrečo in vsled tega so pri poroki smaragdi nedopustni.

Na Angleškem kaže statistika najmanj porok v mesecu maju, ta jim je namreč najnesrečnejši in najkrošljivejši mesec.

Na Šotlamskem se najraje poročajo 31. decembra.

V severni Angleški kuharice pri vstopu novoporočencev polniva praz hiše s kropom »da ima tudi v bodoče hiše ostane goraka«. Kadar pa gresta na ženitovanjsko potovanje, za njima založajo stare copate. To naj pomeni srečo. Komu so pa nameri- niene, ne izvedemo, ne izvedemo pa tudi, iz česa izvira ta navada.

Društvene vesti.

— Društvo sejmarnj za Slovenijo ozivila svoje člane, da se udeležijo nadaljevanja II. rednega občnega zbora, ki se vrši v nedeljo dne 10. tm. ob 14. v hotelu Lloyd. Vstop dovoljen samo članom z obrtnim listom. Odbor.

— Cvetlična reduta, 1. februarja se je v tretič ponovila cvetlična reduta sportnega kluba Primorje. Topot v veliki dvorani Kazine, ki se je v to svrhu zelo okusno dekorirala in pripravila. Reduta sama je uspela v družabnem in zabavnem oziru uprav slajno. Poleg zastopnikov državnih, vojaških in konzularnih oblasti, velikega župana dr. Šporna, komandanta dravske divljske oblasti generala Stojanoviča s soprogom, generala Živkoviča s soprogom, generalnega konzula dr. Beneša se je na reduti zbral cvet ljubljanske družbe in mladine. Reduta sta otvorila predsednik SK Primorja ravn. J. De Paulis z gospo dr. Balčičevo, predsednik kluba Primork, ki je tudi v damami taiste kluba prevzela pokroviteljstvo ter aranžirala vse praviljone. Zabava je potekla animirano tja do zgodnje jutranje ure. Poleg odlične družbe, decenine dekoracije še južna razposajena zabava, ki se čedalje bolj uvaža na ljubljanske plesne prireditve. Reduta je tudi v gmetnem oziru uspela prav zadovoljivo, za kar gre hvala damam kluba Primork ter poživim anim. odbornikom SK Primorja. SK Primorju pa čestitamo, da si je s tremi cvetličnimi redutami ter z ostalim svojim javnim delom usvojil in učvrstil prvovrstno družabno pozicijo, ki jo danes zavzema v Ljubljani!

— Glavni Savez jugosl. vinogradnikov. Naznanimo, da je gospod prometni minister dovolil za posetnike ustanovnega občnega zbora Glavnega Saveza vinogradnikov, ki se vrši dne 16. febr. t. l. ob 10. predpolndne v Zagrebu, znižanje voznih cen za polovico na vseh državnih železnikah (velja tudi za južno železnico). Občni zbor obeta tedaj obilen obisk iz vseh vinorodnih krajev naše države, na kar se opozarja vinogradnike iz Slovenije s ponovnim pozivom, da skrbje za to, da bo poset čim številnejši! Kupiti je na odhodni železniški postaji celo karto dolžnega razreda, ki velja s potrdilom predsedništva občnega zbora tudi za povratek. Pokrajinski Savez jugosl. vinogradnikov za Slovenijo v Mariboru.

— Predavanje v društvu »Soča« v Ljubljani. »Na čem pri nas otroci umirajo«, tako se glasi tema o kateri predava v soboto 9. tm. v salonu pri Levu g. dr. Matija Ambrožič, šef zavoda za socialno higijensko zaščito dece. Na to za široko javnost posebno važno predavanje vabimo naše člane in vse prijatelje društva. Začetek ob 9. uri zvečer. Vstop prost.

— Kolo jugoslovanskih sester ima jutri v četrtek 7. febr. popoldne ob 16. redno odborovo sem.

— Burno zborovanje Slovenskega obrtnega društva. V nedeljo dopolne se je vršil v restavraciji »Kosovo« občni zbor Slovenskega obrtnega društva. Na tem zborovanju je prišlo do javnega izbruha vse nezadovoljstva, ki se je celo leto zbiralo proti sedanjemu odhodu. Za novega predsednika je bil izvoljen g. Giuro Džamonja, ki je izvolitev prevzel pogojno, da se z njim strinja tudi manjšina, ki je želela obdržati dosedanj odbor. Prevzame predsedstvo kot nasilec miru v tem za slov. obrtnike v Mariboru prenamenitnem društvu. Za podpredsednika je bil izvoljen čevljarški mojster Monjač. Za predsednika razodišča Kovčič. V ostali odbor: Horvat, Kompara, Stanjko, Bureč, Vahtar, Špa ml., Birtič, Kele, Soič, Giurin. Za preglednika Pucelj in Živie. Do volitve predsednika je zborovanje vodil ustanovitelj in dosedanj za društvo zaslužni predsednik Novak. Po novi izvolitvi je predsedstvo prevzel novi predsednik Džamonja, ki se je Novaku zahvalil na njegovih zaslugah v društvu. Novi predsednik je svačeno obljubil, da bo društvo strogo držal izven vsakega strankarstva. Zborovanje, trajalo je štiri ure, in ki je takoj po tajnikovem poročilu prešlo v kritično fazo, se je po končanih volitvah in ko so glavni kritiki iznesli svoje priporočila, končalo vsaj navidezno v znamenju sporazuma.

Najnovejša poročila.

Primorski Jugoslovenci se udeležijo volitev v rimski parlament.

Enoten nastop vsega našega naroda v Primorju zagotovljen. — Sporazum v Benetkah.

— Trst, 6. februarja. (Izv.) Z ozirom na to, da je po novem volilnem redu za italijanski parlament mogoča soudeležba pri volitvah z lastno kandidatsko listo samo tistim strankam in skupinam, ki predlože svojo kandidatsko listo vsaj v dveh volilnih okrožjih, je bila samostojna udeležba primorskih Jugoslovenov na eni in podiških Nemcev na drugi strani nemogoča. Da pa obe narodnostni manjšini ne ostaneta brez parlamentarnega zastopstva, so se že pred časom pričela pogajanja med obema političnima vodstvom. Te dni pa se je vršil v Benetkah sestanek zastopnikov obeh vodstev in je prišlo do končnega sporazuma, ki obstoji v tem, da boste obe narodnostni manjšini postavili skupno kandidatsko listo, ki bo imela v primorskem in benečanskem volilnem okrožju isti znak — kakor se čuje — paninsko in lipovo vejico, položeni navzkriž. Tako bo zadoščeno določbi novega volilnega reda in udeležba pri volitvah omogočena obema narodnostnima manjšinama.

Včeraj se je vršil v Gorici sestanek zastopnikov vseh štirih jugoslovanskih političnih društev, na katerem se je doseglo po razsežni razpravi popolno edinstvo glede nastopa pri bodočih volitvah. Ves jugoslovanski narod v Primorju nastopi popolnoma edinstveno in enotno. Sestavi se glavni odbor, ki izvoli potem izmed sebe ožji odbor, ki bo vodil vse volilno delo. Glede imenovanja kandidatov stvar še ni končno urejena, ali brez dvoma pride tudi tu do popolnega medsebojnega sporazuma. Izražajo se je na sestanku želja, da naj bi se za to legistlaturo postavili za kandidate osebe, ki se niso preveč izkazale v medsebojnem trenju zadnjih časov.

Po vsem tem je mpati, da bodo primorski Jugoslovenci, če ne bo nasilstev in splepastev, dosegli pri bodočih volitvah še precej zadovoljliv uspeh.

— Bolcan, 6. februarja. (Izv.) Med delegati tirskih Nemcev in primorskih Jugoslovenov se je vršila konferenca v Benetkah glede skupnega nastopa pri volitvah. Dosegel se je popoln sporazum. Jugoslovanski delegati so bili: dr. Wilfan, dr. Podgornik in Šček. Vodstvo adiških Nemcev je zastopal Werner.

SPORAZUM Z ITALIJO
SE PREDLOŽI NARODNI
SKUPŠČINI.

— Beograd, 6. februarja. (Izv.) V zunanjem ministrstvu pripravljajo vse potrebno, da se v narodni skupščini predloži v Rimu 27. januarja t. l. sklenjeni sporazum z Italijo in pa protokol o ureditvi reškega vprašanja. Zunanji minister dr. Ninčić namerava še pred pričetkom generalne debate o proračunu zunanega ministrstva predložiti zbornico sporazum in reške protokole.

V zunanjem ministrstvu pripravljajo v tehničnem oziru vse za poslovanje pristojnih komisij, ki imajo urediti meje okoli Reke, določiti poslovanje carinskih in obmejnih oblasti ter urediti medsebojni pristaniški in železniški promet. V razmejitveno komisijo je kot predsednik naše delegacije delegiran general Miljić, za člane so določeni: general Ječmenić, vojaški ataše v Rimu, fregatni kapitan Viktor Klobučar in univ. prof. v Zagrebu dr. Silović.

V komisijo ja ureditev prometa z Reko so določeni pristaniški glavar Sinigoj, generalni ravnatelj uprave Južne železnice Derocco, carinski direktor Kukić in brodolastnik Račić.

SKROMEN WILSONOV
POGREB.

— Newyork, 5. februarja. (Izv.) Zjutri je doležen pogreb Wilsonov. Pogreb bo zelo skromen, ker je Wilson ponovno izrazil svojo ženo željo, da ga naj pokopljejo kot priprostega ameriškega državljana ter da odklanja vse pogrebne ceremonije in svečanosti. — Pogreba se udeležijo nekateri Wilsonovi prijatelji in odličniki. Truplo je bilo prenešeno na priprst oder v katedralo sv. Petra in Pavla. Tu vrše častno stražo Wilsonovi veterani.

NOV ITALIJANSKI POŠTNI
MINISTER.

— Rim, 6. februarja. (Izv.) Poslanec Konstant Ciano je imenovan za poštne ministra. Doslej je vodil posle komisarija za trgovsko pomorstvo.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Darujte za „Sokolski Tabor!“

Cenjenim damam!

Predno nakupite avila na
pisane toljete, pogledajte si
zaloge pri

A. Sinkovic nasl. K. Soss
Ljubljana, Mostni trg 19.

Prodaja po konkurenčnih cenah!

Josip Petelinc

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Priporočamo na veliko in malo
galanterijo, nogavice, razne sukanec, gumbe,
čipke, vezeno, sprehajalne palice, kravate,
srajce, čevljarske in krojaške potrebitine.

Naj nižja cena. Postrežba točna.

Potrži globlke žalosti neznanjamo brdiko veat,
da je naš ljubljani soprog in oče, gospod

Jakob Sima

bliski ožjinski prajemnik

danes ob 3. ponoči v starosti 71 let po daljši bolezni,
previden s tolažili sv. vere, udano preminul.

Pogreb dragoga pokojnika se vrši jutri v četrtek,
dne 7. t. m. ob 4. ponodine iz hiše žalost, Rimka
cesta št. 5, na pokopališču k Sv. Križu.

Bodi mu prijeten spomin!

Ljubljana, 6. februarja 1924.

Žaluječi ostali.

VI. dunajski
mednarodni semenj

od 9. do 15. marca 1924.

Najbogatejša nakupna prilika za vse stroke
Najbogatejša izbira. Stalne, konkurenčne cene.

Velik uspeh dun. jesenskega sejma 1923.
100.000 kurovalcev, med njimi 25.000 ino-
zemcev iz 72 držav vsega sveta, ki so mnogo naročili.

Pisaniša daje:

WIENER MESSE, WIEN VII.

ter častno zastopstvo v Ljubljani: Avstrijski konzulat, Tur-
jaški trg 4.

PLESALCI!

LA JAVA, LES BLUES, TANGO, BOSTON VALČKE dobite na gramo-
fonskih plesalnih pri tiskarji

A. RASBERGER, Ljubljana, Sodna ulica št. 5.

Edina zalega gramofonov, plošč, igel in nadomestnih delov k
gramofonom.

VSA POPRAVILA SE IZVRŠUJEJO STROKOVNO IN CENO.

Jugosl. importno in eksportno podjetje

ING. RUDOLF PEGLIN.

Stroji za vsako industrijo, lesno in kovinsko; poljedelski stroji in orodja; lokomotive in mo-
torji; vseh vrst stikalnice; veletrgovina železa za stavbene in konstrukcijske vrste. — To-
varna poljedelskih strojev, livarna za železo in kovine F. PARIG iz deluje vse predmete iz litega
železa v vsaki množini in velikosti točno po modelih, armature iz medij in kovin za vsako potrebo.

Tel. inter. 22.

MARIBOR, Trubarjeva ul. 4.

Tel. inter. 22.

„NARODNA TISKARNA“

u Ljubljani tiskanje točno

Narodna sprejema tudi
„NARODNA KNJIGARNA“

VIZITKE, KOVERTE IN
PISEMSKI PAPIR SFIRMO
KAKOR VSAKOVSTNE
DRUGE TISKOVINE ITO.
TELEFON ŠTEV. 304

„Color“,
najboljša, neškodljiva BAR-
VA ZA LASE.
Glavna zaloga drogerija A.
KANČ, Ljubljana. — Raz-
pošilja tudi po pošti. 2922

Trboveljski premog

in drva
dobavlja

Družba ILIRIJA
Ljubljana, Kralja Petra trg 8
Telefon 220 272

DVOKOLESA

sprejema v polno popravilo,
poniklanje, omajljanje z
ogljem in šrambo preko zine
„Tribuna“ F. B. Lj.
Ljubljana, Karlovska cesta št. 4,
lovarna dvokolesa in otroških vozilov.

Proda se hiša

z vrhom njivo, svinski hlevi itd.
v Studenem pri Mariboru.
Stanovanje na razpolago. Vse v
najboljšem stanju. Cena 120.000 D.
Polovica kupne cene se lahko na
dva obroka plača, druga polovica
se ne zahteva, temveč se samo
vknjiženo zavaruje. Pisaniša daje
Andrej Močnik, Maribor,
Smetanova ulica 48.

Prva slovenska izdelovalnica

— USKJATI OBLEK —

Drago Schwab

Ljubljana - Dvorni trg 3

Z ozirom na oblastveno dovoljeno

razprodajo

našega oddelka za pletenine, tri-
kotilne in perilo si dovoljujemo
cenjene odjemalce opozoriti, da
se nahajajo v zalogi še večje
množine različnega blaga, kakor:

Za drame: perilo, bluze, predpas-
nice, nikli, nogavice in ro-
kavice.

Za gospode: triko perilo, sviterji,
naramnice, nogavice, rokavice,
garnice in dokolenice.

Za otroke in dojenčke: perilo,
znatke „Tetra“, patentne no-
gavice, sviterji, čepice itd.

Brišče, različna galanterija in
kosmetika.

Vse to blago razprodajamo pod
tržnimi cenami, samo dotle, do-
kier traja zaloga.

A. & E. Skaberne

Ljubljana, Mostni trg 10.

Za odgovore uprave
naj se priloži
1 dinar. Plačuje se
vnaprej.

Službe

Izkušen šofer
izbe mesta hišnika. —
Ponudbe pod Hišnik/954
na upravo »Slov. Narod«.

Mesarskega
vajenca
sprejemam takoj. Adolf
Zabjek, Ljubljana, Po-
ljanska cesta 55. 967

Knjigovodja
in korespondent s prakso
želi premeniti službo. —
Ponudbe pod »Vesten
912« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Lesna industrija
Uradnik s triletno prak-
so, prost vojašine, želi
mesta pri kakem podjet-
ju. Nastopi lahko takoj.
— Ponudbe pod »Urad-
nik/982« na upravo »Sl.
Naroda«.

Kuharica
želi mesta pri boljši dru-
žini, mogoče v kakšni vil-
li ali v mestu. Prosi se do-
bro postopanje; plača po-
stranska stvar. — Pismo-
ne ponudbe pod »Dober
postopek/967« na upravo
»Slov. Narod«.

Dobra šivilja
se priporoča cenj. damam
za vsa v to stroko spada-
joča dela. Sprejema se
tudi perilo. Izvršitev toč-
na in najcenejša. Strmi
pot 8. — Gre tudi na de-
želo. 933

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Modelni mizar
(Modelltischler), večš. sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
iže za takoj. — Ponu-
ba s prepisi spraveval in
plačilnih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

MALI OGLASI

Cena malih oglasov
vsaka beseda
50 para. — Najmanje
pa Din 5.—

Stanovanja

Srednješolec
se sprejme v popolno
oskrbo. — Gradisce 21,
levo. 976

Stanovanje
z dvema sobama — šte-
milna stranka. — Ponu-
ba pod »500 Din mesečno
913« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Stanovanje
z dvema sobama — šte-
milna stranka. — Ponu-
ba pod »500 Din mesečno
913« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Stanovanje
z dvema sobama — šte-
milna stranka. — Ponu-
ba pod »500 Din mesečno
913« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Stanovanje
z dvema sobama — šte-
milna stranka. — Ponu-
ba pod »500 Din mesečno
913« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Stanovanje
z dvema sobama — šte-
milna stranka. — Ponu-
ba pod »500 Din mesečno
913« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Stanovanje
z dvema sobama — šte-
milna stranka. — Ponu-
ba pod »500 Din mesečno
913« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Stanovanje
z dvema sobama — šte-
milna stranka. — Ponu-
ba pod »500 Din mesečno
913« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Stanovanje
z dvema sobama — šte-
milna stranka. — Ponu-
ba pod »500 Din mesečno
913« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Stanovanje
z dvema sobama — šte-
milna stranka. — Ponu-
ba pod »500 Din mesečno
913« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Stanovanje
z dvema sobama — šte-
milna stranka. — Ponu-
ba pod »500 Din mesečno
913« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Stanovanje
z dvema sobama — šte-
milna stranka. — Ponu-
ba pod »500 Din mesečno
913« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Stanovanje
z dvema sobama — šte-
milna stranka. — Ponu-
ba pod »500 Din mesečno
913« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Stanovanje
z dvema sobama — šte-
milna stranka. — Ponu-
ba pod »500 Din mesečno
913« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Stanovanje
z dvema sobama — šte-
milna stranka. — Ponu-
ba pod »500 Din mesečno
913« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Stanovanje
z dvema sobama — šte-
milna stranka. — Ponu-
ba pod »500 Din mesečno
913« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Stanovanje
z dvema sobama — šte-
milna stranka. — Ponu-
ba pod »500 Din mesečno
913« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Stanovanje
z dvema sobama — šte-
milna stranka. — Ponu-
ba pod »500 Din mesečno
913« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Stanovanje
z dvema sobama — šte-
milna stranka. — Ponu-
ba pod »500 Din mesečno
913« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Stanovanje
z dvema sobama — šte-
milna stranka. — Ponu-
ba pod »500 Din mesečno
913« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Stanovanje
z dvema sobama — šte-
milna stranka. — Ponu-
ba pod »500 Din mesečno
913« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Stanovanje
z dvema sobama — šte-
milna stranka. — Ponu-
ba pod »500 Din mesečno
913« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Stanovanje
z dvema sobama — šte-
milna stranka. — Ponu-
ba pod »500 Din mesečno
913« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Stanovanje
z dvema sobama — šte-
milna stranka. — Ponu-
ba pod »500 Din mesečno
913« na upravo »Slov.
skega Naroda«.

Stanovanje
z dvema sob